Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kahdeksas jaosto)

10 päivänä syyskuuta 2025*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet – Varojen jäädyttäminen – Luettelo henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään – Kantajan nimen merkitseminen luetteloon ja pysyttäminen luettelossa – Käsite ”Venäjän tietotekniikka-alalla toimivat yhteisöt, joilla on FSB:n lupa” – Päätöksen 2014/145/YUTP 2 artiklan 1 kohdan i alakohta – Asetuksen (EU) N:o 269/2014 3 artiklan 1 kohdan i alakohta – Lainvastaisuusväite – Arviointivirhe – Perusteluvelvollisuus – Puolustautumisoikeudet

Asiassa T-573/23,

**Positive Group PAO**, kotipaikka Moskova (Venäjä), edustajinaan asianajajat A. Beauchemin ja W. Julié,

kantajana,

vastaan

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään E. Nadbath, A. Boggio-Tomasaz ja S. Mahnič,

vastaajana,

jota tukee

**Alankomaiden kuningaskunta**, asiamiehinään M. Bulterman, C. Schillemans ja E. Besselink,

väliintulijana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Kornezov sekä tuomarit G. De Baere (esittelevä tuomari), D. Petrlík, K. Kecsmár ja S. Kingston,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Zwozdziak-Carbonne,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa esitetyn ja erityisesti

– unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 15.9.2023 toimitetun kannekirjelmän,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

– ensimmäisen kanteen tarkistamista koskevan kirjelmän, joka jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.5.2024,

– toisen kanteen tarkistamista koskevan kirjelmän, joka jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.11.2024,

ottaen huomioon 26.2.2025 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Kantajana oleva Positive Group PAO vaatii SEUT 263 artiklaan perustuvalla kanteellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan ensinnäkin rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 23.6.2023 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2023/1218 (EUVL 2023, L 159 I, s. 526) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 23.6.2023 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2023/1216 (EUVL 2023, L 159 I, s. 335) (jäljempänä yhdessä alkuperäiset toimet), toiseksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta 13.9.2023 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2023/1767 (EUVL 2023, L 226, s. 104) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 13.9.2023 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2023/1765 (EUVL 2023, L 226, s. 3) (jäljempänä yhdessä ensimmäiset pysyttämistoimet), kolmanneksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 12.3.2024 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2024/847 (EUVL L, 2024/847) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 12.3.2024 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2024/849 (EUVL L, 2024/849) (jäljempänä yhdessä toiset pysyttämistoimet) ja neljänneksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 12.9.2024 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2024/2456 (EUVL L, 2024/2456) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 12.9.2024 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2024/2455 (EUVL L, 2024/2455) (jäljempänä yhdessä kolmannet pysyttämistoimet) siltä osin kuin nämä toimet (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet) koskevat kantajaa.

## Asian tausta

2 Kantaja on Venäjälle sijoittautunut holdingyhtiö, joka toimii tietotekniikka- ja erityisesti kyberturvallisuusalalla.

3 Käsiteltävä asia liittyy Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta Euroopan unionissa käyttöön otettuihin rajoittaviin toimenpiteisiin.

4 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 17.3.2014 SEU 29 artiklan nojalla rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP (EUVL 2014, L 78, s. 16). Samana päivänä se hyväksyi SEUT 215 artiklan nojalla Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 (EUVL 2014, L 78, s. 6).

5 Koska informaatiosodankäynti on keskeinen keino, jolla Venäjä toteuttaa hyökkäyssotaansa Ukrainaa vastaan, neuvosto hyväksyi 23.6.2023 päätöksen 2023/1218 ja asetuksen N:o 269/2014 muuttamisesta annetun asetuksen (EU) 2023/1215 (EUVL 2023, L 159 I, s. 330) erityisesti niiden kriteerien muuttamiseksi, joiden nojalla luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, yhteisöihin tai elimiin voidaan kohdistaa Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta unionissa käyttöön otettuja rajoittavia toimenpiteitä.

6 Päätöksen 2023/1218 1 artiklan 2 kohdan b alakohdalla lisättiin päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan i alakohtaan uusi merkitsemiskriteeri (jäljempänä i alakohdassa vahvistettu kriteeri). Jälkimmäisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”1. Jäädytetään kaikki varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat seuraaville, liitteessä luetelluille tahoille tai ovat niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa:

– –

i) Venäjän tietotekniikka-alalla toimivat oikeushenkilöt, yhteisöt ja elimet, joilla on Venäjän federaation turvallisuuspalvelun (FSB) lupa-, sertifiointi- ja valtionsalaisuuksien suojaamiskeskuksen (FSB Center for Licensing, Certification and Protection of State Secrets) hallinnoima lupa tai ’aseita ja puolustustarvikkeita’ koskeva Venäjän teollisuus- ja kauppaministeriön hallinnoima lupa; – –”

7 Kyseinen i alakohdassa vahvistettu kriteeri lisättiin asetuksen 2023/1215 1 artiklan 1 kohdan b alakohdalla tässä samassa sanamuodossa asetuksen N:o 269/2014 3 artiklan 1 kohdan i alakohtaan.

8 Alkuperäisillä toimilla kantajan nimi merkittiin muodossa ”Positive Group PJSC (alias Positive technologies, alias Gruppa Pozitiva)” päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteessä ja asetuksen N:o 269/2014, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteessä I oleviin luetteloihin henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä, joihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä (jäljempänä yhdessä kyseessä olevat luettelot), seuraavalla perusteella:

”Positive Group PJSC:llä on FSB:n hallinnoima lupa. FSB:n lupa myönnetään tietotekniikkayhtiöille, jotka kehittävät salausteknologiaa, tietojärjestelmiä ja televiestintäjärjestelmiä Venäjän tiedustelupalveluja varten, sekä tietotekniikkayhtiöille, jotka kehittävät ’henkilökohtaisia tietokannan hallintajärjestelmiä’ Venäjän turvallisuuspalveluja varten

(eli välineitä, jotka on erityisesti suunniteltu tallentamaan, hakemaan ja hallinnoimaan suuria datamääriä, jotka on saatu esimerkiksi sosiaalista mediaa haravoimalla tai muiden tiedustelutietojen keruukäytäntöjen avulla).

Sen vuoksi Positive Group PJSC on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on FSB:n lupa-, sertifiointi- ja valtionsalaisuuksien suojaamiskeskuksen hallinnoima lupa.”

9 Neuvosto julkaisi 26.6.2023 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, yhteisöille ja elimille, joihin sovelletaan päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston päätöksellä 2023/1218, ja neuvoston asetuksessa N:o 269/2014, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön neuvoston täytäntöönpanoasetuksella 2023/1216, säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL 2023, C 222, s. 39).

10 Kantaja pyysi 13.7.2023 päivätyllä kirjeellä neuvostoa toimittamaan sille asiakirja-aineiston, jonka perusteella neuvosto oli päättänyt merkitä sen nimen kyseessä oleviin luetteloihin.

11 Neuvosto toimitti 4.8.2023 kantajalle 3.5.2023 päivätyn asiakirja-aineiston WK 5423/2023 (jäljempänä ensimmäinen todistusaineisto).

12 Neuvosto hyväksyi 13.9.2023 ensimmäiset pysyttämistoimet, joilla kantajan nimi pysytettiin kyseessä olevissa luetteloissa samasta syystä kuin alkuperäisissä toimissa oli esitetty.

13 Neuvosto julkaisi 14.9.2023 virallisessa lehdessä ilmoituksen henkilöille ja yhteisöille, joihin sovelletaan neuvoston päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2023/1767, ja neuvoston asetuksessa N:o 269/2014, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön täytäntöönpanoasetuksella 2023/1765, säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL 2023, C 324, s. 8).

**Kanteen nostamisen jälkeiset tosiseikat**

14 Kantaja pyysi 25.9.2023 päivätyllä kirjeellä neuvostoa toimittamaan sille asiakirja-aineiston, jonka perusteella neuvosto oli pysyttänyt sen nimen kyseessä olevissa luetteloissa.

15 Neuvosto lähetti 31.10.2023 uudelleen kantajalle jäljennöksen ensimmäisestä todistusaineistosta ja toimitti sille myös 16.5.2023 päivättyyn todistusaineistoon WK 6512/2023 (jäljempänä toinen todistusaineisto) sisältyvät asiakirjat.

16 Kantaja esitti 1.11.2023 päivätyllä kirjeellä neuvostolle pyynnön, että neuvosto tarkastelisi uudelleen sen nimen merkitsemistä kyseessä oleviin luetteloihin ja pysyttämistä niissä.

17 Neuvosto antoi 12.3.2024 toiset pysyttämistoimet, joilla kantajan nimi pysytettiin kyseessä olevissa luetteloissa samalla perusteella kuin alkuperäisissä toimissa oli esitetty.

18 Neuvosto julkaisi 13.3.2024 virallisessa lehdessä ilmoituksen henkilöille ja yhteisöille, joihin sovelletaan päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston päätöksellä 2024/847, ja neuvoston asetuksessa N:o 269/2014, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön neuvoston täytäntöönpanoasetuksella N:o 2024/849, säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL C, C/2024/2191).

19 Neuvosto hylkäsi 13.3.2024 päivätyllä kirjeellä kantajan 1.11.2023 esittämän uudelleentarkastelupyynnön.

20 Neuvosto vahvisti 16.5.2024 päivätyllä kirjeellä, jolla vastattiin kantajan 30.4.2024 ja 14.5.2024 lähettämiin sähköpostiviesteihin, joissa kantaja pyysi saada tutustua kaikkiin asiakirjoihin, joiden perusteella sen nimi oli pysytetty kyseessä olevissa luetteloissa, että kaikki nämä asiakirjat, eli ensimmäinen ja toinen todistusaineisto, oli toimitettu sille jo 4.8.2023 ja 31.10.2023.

21 Kantaja esitti 31.5.2024 neuvostolle pyynnön, että neuvosto tarkastelisi uudelleen sen nimen pysyttämistä kyseessä olevissa luetteloissa toisilla pysyttämistoimilla.

22 Neuvosto ilmoitti 16.7.2024 päivätyllä kirjeellä kantajalle aikomuksestaan pysyttää sen nimi kyseessä olevissa luetteloissa muutettujen perustelujen nojalla ja toimitti sille nämä uudet perustelut sekä 10.7.2024 päivätyn todistusaineiston WK 9908/2024 (jäljempänä kolmas todistusaineisto), johon ne perustuivat.

23 Kantaja esitti 31.7.2024 päivätyllä kirjeellä, jolla vastattiin 16.7.2024 päivättyyn kirjeeseen, neuvostolle huomautuksensa, jotka koskivat neuvoston aikomusta pysyttää sen nimi kyseessä olevissa luetteloissa muutettujen perustelujen nojalla.

24 Neuvosto antoi 12.9.2024 kolmannet pysyttämistoimet, joilla kantajan nimi pysytettiin kyseessä olevissa luetteloissa. Luetteloihin merkitsemisen perustetta oli muutettu seuraavasti:

”Positive Group PJSC on monialayrityksen, johon kuuluu AO Pozitiv Teknolodzhiz, holdingyhtiö. AO Pozitiv Teknolodzhiz toimii Venäjän tietotekniikka-alalla, ja sillä on FSB:n lupa-, sertifiointi- ja valtionsalaisuuksien suojaamiskeskuksen hallinnoima lupa. Sen vuoksi Positive Group PJSC on sellaisen monialayrityksen holdingyhtiö, johon kuuluu Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on FSB:n hallinnoima lupa.

Sen vuoksi Positive Group PJSC on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on FSB:n lupa-, sertifiointi- ja valtionsalaisuuksien suojaamiskeskuksen hallinnoima lupa.”

25 Neuvosto julkaisi 13.9.2024 virallisessa lehdessä ilmoituksen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille, joihin sovelletaan päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston päätöksellä 2024/2456, ja neuvoston asetuksessa N:o 269/2014, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön neuvoston täytäntöönpanoasetuksella 2024/2455, säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL C, C/2024/5573).

26 Neuvosto hylkäsi 13.9.2024 päivätyllä kirjeellä kantajan 31.5.2024 ja 31.7.2024 päivätyissä kirjeissä esittämän uudelleentarkastelupyynnön ja ilmoitti päätöksestään pysyttää sen nimi kyseessä olevissa luetteloissa.

27 Kantaja esitti 1.11.2024 päivätyllä kirjeellä neuvostolle pyynnön, että tämä tarkastelisi uudelleen päätöstään pysyttää kantajan nimi kyseessä olevissa luetteloissa kolmansilla pysyttämistoimilla.

## Asianosaisten vaatimukset

28 Kantaja vaatii kanteen tarkistamisen jälkeen, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaiset toimet siltä osin kuin ne koskevat kantajaa

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut

– jättää Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmän tutkimatta

– määrää, että Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

29 Neuvosto, jota Alankomaiden kuningaskunta tukee, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut

– toissijaisesti siinä tapauksessa, että unionin yleinen tuomioistuin kumoaisi päätöksen 2023/1218, päätöksen 2023/1767, päätöksen 2024/847 tai päätöksen 2024/2456 siltä osin kuin ne koskevat kantajaa, määrää, että näiden päätösten vaikutukset pidetään voimassa kantajan osalta siihen asti, kunnes määräaika muutoksenhaulle on päättynyt, tai jos muutosta on haettu tämän ajan kuluessa, siihen asti, kunnes muutoksenhaku mahdollisesti hylätään.

## Oikeudellinen arviointi

30 Kanteensa tueksi kantaja esittää neljä kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee i alakohdassa vahvistetun kriteerin lainvastaisuutta, toinen tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, kolmas ilmeisiä arviointivirheitä ja neljäs puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja sitä, että velvollisuutta tarkastella uudelleen päätöstä kantajan nimen merkitsemisestä kyseessä oleviin luetteloihin on laiminlyöty.

### *Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmän tutkittavaksi ottaminen*

31 Kantaja väittää, että Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmä on jätettävä tutkimatta, koska oikeudellisia perusteita ja perusteluja, joihin siinä vedotaan, ei ole esitetty riittävän selkeästi ja täsmällisesti eikä se näin ollen täytä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 145 artiklassa asetettuja edellytyksiä.

32 Työjärjestyksen 145 artiklan 2 kohdan mukaan väliintulokirjelmässä on mainittava oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin väliintulija vetoaa.

33 Kannekirjelmää koskevan, hyvin vakiintuneen ja analogisesti väliintulokirjelmään sovellettavan oikeuskäytännön mukaan kanneperusteita koskevan yhteenvedon on oltava riittävän selvä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi tarvittaessa antaa asiassa ratkaisun ilman täydentäviä tietoja (ks. tuomio 9.9.2009, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, T-227/01–T-229/01, T-265/01, T-266/01 ja T-270/01, EU:T:2009:315, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 On todettava, että väliintulokirjelmässään Alankomaiden kuningaskunta korostaa i alakohdassa vahvistetun kriteerin merkitystä vastauksena Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymään informaatiosotaan. Se korostaa Venäjän tiedustelu- ja turvallisuuspalvelujen ja Venäjän tietotekniikka-alan välistä läheistä yhteyttä ja i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisalaan

kuuluvien venäläisten tietotekniikkayhtiöiden roolia Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymässä informaatiosodassa. Tässä yhteydessä Alankomaiden kuningaskunta mainitsee esimerkkejä, jotka kuvaavat sitä, miten tärkeä rooli yrityksillä, joilla on Venäjän federaation turvallisuuspalvelun (FSB) lupa-, sertifiointi- ja valtionsalaisuuksien suojaamiskeskuksen (FSB Center for Licensing, Certification and Protection of State Secrets) hallinnoima lupa (jäljempänä FSB:n lupa) työskennellä salausvälineiden alalla, on Venäjän kybersodankäyntijärjestelmässä. Se toteaa, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri on tarpeellinen, koska se heikentää Venäjän federaation mahdollisuuksia jatkaa informaatosotaa Ukrainaa vastaan, ja että se on oikeasuhteinen.

35 Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmästä käy siis riittävän selvästi ilmi, että siinä esitetyt argumentit koskevat ensimmäisen kanneperusteen, joka koskee i alakohdassa vahvistetun kriteerin lainvastaisuutta, hylkäämistä.

36 Näin ollen Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmä täyttää työjärjestyksen 145 artiklan 2 kohdan b alakohdan vaatimukset, ja se voidaan ottaa tutkittavaksi.

### *Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee i alakohdassa vahvistetun kriteerin lainvastaisuutta*

37 Kantaja esittää SEUT 277 artiklan nojalla lainvastaisuusväitteen, joka koskee i alakohdassa vahvistettua kriteeriä, jonka perusteella kantajan nimi merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin ja pysytettiin niissä. Se väittää, että i alakohdassa vahvistetulla kriteerillä, sellaisena kuin neuvosto on sitä tulkinnut – eli siltä osin kuin sitä sovelletaan kaikkiin tietotekniikkayhtiöihin, joilla on FSB:n lupa, riippumatta tämän luvan tyypistä ja voimatta osoittaa näiden yhtiöiden yhteyttä ”Ukrainan alueellista koskemattomuutta heikentävään tai uhkaavaan toimintaan” –, ensinnäkin loukataan ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden periaatteita, toiseksi loukataan suhteellisuusperiaatetta ja kolmanneksi rajoitetaan suhteettomasti elinkeinovapautta.

38 SEUT 277 artiklan mukaan asianosainen voi riidassa, joka koskee unionin toimielimen, elimen tai laitoksen antamaa soveltamisalaltaan yleistä säädöstä, vaatia Euroopan unionin tuomioistuimessa SEUT 263 artiklan toisessa kohdassa mainitulla perusteella, että säädöstä ei sovelleta.

39 SEUT 277 artiklassa ilmaistaan yleinen periaate, jonka mukaan asianosaisella on saadakseen kumotuksi toimen, josta se voi nostaa kanteen, oikeus riitauttaa riidanalaisen toimen oikeusperustana olevien toimielinten aiempien toimien pätevyys liitännäisesti, jollei asianosaisella ollut oikeutta nostaa SEUT 263 artiklan nojalla suoraa kannetta näistä toimista, joiden seuraukset kohdistuvat täten asianosaiseen mutta joita tämä ei ole voinut vaatia kumottaviksi. Yleisesti sovellettavaa tointa, jonka lainvastaisuuteen vedotaan, on voitava soveltaa joko suoraan tai välillisesti kanteen kohteena olevaan asiaan, ja kanteen kohteena olevan yksittäistapausta koskevan päätöksen ja kyseisen yleisesti sovellettavan toimen välillä on oltava välitön oikeudellinen yhteys (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Tuomioistuinvalvonnan intensiivisyydestä vakiintuneessa oikeuskäytännössä todetaan, että unionin tuomioistuinten on niille perussopimuksessa myönnetyn toimivallan mukaisesti valvottava, pääsääntöisesti täysimääräisesti, kaikkien unionin toimien laillisuutta perusoikeuksien kannalta, jotka ovat erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä. Tällaisesta vaatimuksesta määrätään nimenomaisesti SEUT 275 artiklan toisessa kohdassa (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Neuvostolla on kuitenkin laaja harkintavalta rajoittavien toimenpiteiden oikeudellisten arviointiperusteiden yleisen ja abstraktin määrittelyn ja niiden toteuttamista koskevien menettelytapojen osalta. Näin ollen yleisesti sovellettaviin sääntöihin, joissa nämä perusteet ja menettelytavat määritellään – kuten riidanalaisiin toimiin, joissa vahvistetaan riidanalaiset kriteerit ja joita tämä kanneperuste koskee – kohdistuu vain rajoitettu tuomioistuinvalvonta, joka rajoittuu menettelyä ja perusteluja koskevien sääntöjen noudattamisen ja tosiseikkojen aineellisen paikkansapitävyyden sekä sen tarkistamiseen, ettei tosiseikkojen arvioinnissa ole tehty ilmeistä arviointivirhettä ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä rajoitettu valvonta koskee erityisesti sellaisten tarkoituksenmukaisuuteen liittyvien näkökohtien arviointia, joihin rajoittavat toimenpiteet perustuvat (tuomio 29.4.2015, Bank of Industry and Mine v. neuvosto, T-10/13, EU:T:2015:235, 75 kohta; ks. myös tuomio 13.9.2023, Venezuela v. neuvosto, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Laaja harkintavalta, joka neuvostolla on määritellessään rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle asetettuja oikeudellisia kriteereitä, ei kuitenkaan oikeuta sitä loukkaamaan oikeusvaltion arvoja eikä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja) taattuja periaatteita ja oikeuksia, ja unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on näin ollen tarkastaa, onko i alakohdassa vahvistettu kriteeri ennakoitavuuden, oikeusvarmuuden ja oikeasuhteisuuden periaatteiden mukainen (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2014, National Iranian Oil Company v. neuvosto, T-578/12, ei julkaistu, EU:T:2014:678, 110 ja 111 kohta ja tuomio 4.9.2015, NIOC ym. v. neuvosto, T-577/12, ei julkaistu, EU:T:2015:596, 129 ja 130 kohta).

*Ensimmäinen väite, joka koskee ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamista*

43 Kantaja väittää, ettei i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytyksiä ole määritelty riittävän täsmällisesti. Neuvoston i alakohdassa vahvistetusta kriteeristä esittämällä sanamuodon mukaisella tulkinnalla annettaisiin sille rajaton harkintavalta, ja se voisi näin kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä kaikkiin Venäjän tietotekniikka-alalla toimiviin yhtiöihin, joilla on FSB:n lupa, ilman, että kyseiset toimenpiteet perustuisivat mihinkään täsmälliseen toimintaan, mikä on ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden vastaista.

44 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että unionin lainsäädäntö on selvää ja että sen soveltaminen on yksityisten ennakoitavissa. Lainsäädännön säännösten on oltava selviä ja täsmällisiä, jotta yksityiset voivat ilman epävarmuutta saada tiedon oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan (ks. tuomio 18.12.2024, Mironovich Shor v. neuvosto, T-489/23, EU:T:2024:912, 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Tästä on todettava ensinnäkin, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin sanamuodosta, joka esitettiin edellä 6 kohdassa, ilmenee, että sen soveltaminen edellyttää kahden objektiivisen edellytyksen täyttymistä, nimittäin yhtäältä sitä, että kyseiset oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet toimivat Venäjän tietotekniikka-alalla, ja toisaalta sitä, että niillä on FSB:n lupa tai aseita ja puolustustarvikkeita koskeva lupa.

46 Tämä tarkoittaa, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytyksissä määritellään objektiivisesti tietty henkilöryhmä.

47 Toiseksi on todettava, että asetuksen 2023/1215 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ilmenee, että neuvosto antoi päätöksen 2023/1218, jolla i alakohdassa vahvistettu kriteeri lisättiin, ”vastauksena informaatiosotaan, jota [Venäjän federaatio] käyttää Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan toteuttamiseksi”.

48 Näin ollen i alakohdassa vahvistettu kriteeri kuuluu oikeudelliseen kehykseen, joka on rajattu kyseisiä rajoittavia toimenpiteitä koskevassa säännöstössä tavoitelluilla päämäärillä eli tarpeella tilanteen vakavuuden huomioon ottaen painostaa mahdollisimman tehokkaasti Venäjän viranomaisia, jotta ne lopettavat Ukrainassa epävakautta aiheuttavat toimensa ja politiikkansa sekä sotilaallisen hyökkäyksensä Ukrainaan. Tästä näkökulmasta riidanalaiset rajoittavat toimenpiteet palvelevat SEU 21 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua tavoitetta säilyttää rauha, estää konfliktit ja lujittaa kansainvälistä turvallisuutta San Franciscossa (Yhdysvallat) 26.6.1945 allekirjoitetun Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan päämäärien ja periaatteiden mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Lisäksi i alakohdassa vahvistetulla kriteerillä neuvostolle annetun harkintavallan vastapainona ovat perusteluvelvollisuus ja vahvistetut menettelylliset oikeudet (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että kun unionin toimielimillä on harkintavaltaa, on erityisen tärkeää, että hallinnollisissa menettelyissä noudatetaan unionin oikeusjärjestyksessä annettuja takeita (ks. tuomio 16.7.2014, National Iranian Oil Company v. neuvosto, T-578/12, ei julkaistu, EU:T:2014:678, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 4.9.2015, NIOC ym. v. neuvosto, T-577/12, ei julkaistu, EU:T:2015:596, 141 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Lisäksi on todettava neuvoston tapaan, että sen harkintavalta rajoittuu sen arvioimiseen, onko rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien yhteisöjen luetteloihin merkittävä kaikki i alakohdassa vahvistetun kriteerin täyttävät yhteisöt vai ainoastaan jotkin näistä yhteisöistä, ja jos näin on, niin mitkä.

51 Vaikka nimittäin neuvosto ei voi merkitä kyseisiin luetteloihin henkilöitä, jotka eivät täytä sovellettavissa toimissa vahvistettuja merkitsemiskriteereitä, se ei kuitenkaan ole velvollinen merkitsemään näihin luetteloihin kaikkia nämä edellytykset täyttäviä henkilöitä. Neuvostolla on tältä osin laaja harkintavalta, jonka nojalla se voi tapauksen mukaan olla kohdistamatta rajoittavia toimenpiteitä tällaiseen henkilöön tai yhteisöön, jos se katsoo, että tämä ei olisi kyseisten toimenpiteiden tavoitteiden kannalta asianmukaista (ks. tuomio 18.12.2024, Rosbank v. neuvosto, T-270/23, ei julkaistu, EU:T:2024:904, 136 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Tästä seuraa, että i alakohdassa vahvistetulla kriteerillä neuvostolle annettua harkintavaltaa ei voida luonnehtia rajattomaksi tai mielivaltaisesti, koska kyseinen kriteeri on riittävä selkeä ja ennakoitavissa ja koska neuvoston harkintavaltaa on rajattu kyseisillä toimenpiteillä tavoitelluilla päämäärillä. Näin ollen i alakohdassa vahvistettu kriteeri on ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden mukainen.

53 Kantajan esittämät argumentit eivät horjuta tätä päätelmää.

54 Ensinnäkin kantaja väittää siitä i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä mainitusta edellytyksestä, joka koskee FSB:n luvan hallussapitoa, että kyseinen edellytys on määritelty liian yleisesti ja perustuu virheelliseen ymmärrykseen Venäjän lupajärjestelmästä.

55 Kantaja väittää, ettei i alakohdassa vahvistetun kriteerin sanamuoto ole riittävän täsmällinen, koska se antaa ymmärtää, että FSB:n lupia on vain yhdentyyppisiä, vaikka FSB myöntää hyvin monenlaisia arkipäiväiseen liiketoimintaan liittyviä lupia.

56 Kantaja ilmoittaa, että on olemassa 28 ”tyypin 4” lupaa eli salaustoimintaan myönnettävää lupaa. Se toteaa, että vain yksi näistä luvista koskee salausvälineiden kehittämistä, että loput 27 lupaa koskevat salausteknologian käyttöä esimerkiksi verkkopankkisovelluksissa ja että Venäjällä lähes kaikilla pankeilla, myös ulkomaisilla pankeilla, on tällaiset luvat. Se myös toteaa, että ”valtionsalaisuuksia” koskevia lupia on kolmentyyppisiä ja että niitä ei myönnetä pelkästään tietotekniikka-alan yrityksille vaan myös matkapuhelinoperaattoreille, rakennusyrityksille ja jopa siivouspalvelujen tarjoajille. Kantaja väittää, että tuhansilla venäläisillä yrityksillä, jotka edustavat kaikkia elinkeinoaloja, on FSB:n lupa ja ettei niillä ole mitään yhteyttä informaatiosodankäyntiin.

57 On todettava, että Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) kokoamassa toisessa todistusaineistossa, johon neuvosto tukeutui ottaessaan käyttöön i alakohdassa vahvistetun kriteerin, on ote FSB:n internetsivustolta, jossa kuvataan erilaisia luvanvaraisia toimintoja ja jossa FSB erottelee seitsemän eri lupatyyppiä.

58 Tältä FSB:n internetsivustolta ilmenee, että tyypin 1 luvat koskevat valtionsalaisuuksiksi luokiteltujen tietojen käyttöön liittyvien töiden suorittamista, tyypin 2 luvat valtionsalaisuudeksi luokiteltujen tietojen suojauskeinojen kehittämiseen liittyvää toimintaa ja tyypin 3 luvat valtionsalaisuuksien suojeluun liittyvien toimenpiteiden toteuttamista tai siihen liittyvien palvelujen tarjoamista. Nämä kolme lupatyyppiä ovat valtionsalaisuuksiin liittyviä lupia, ja niitä myönnetään ”valtionsalaisuuksiksi luokiteltavien tietojen käyttöä, tietosuojavälineiden kehittämistä ja valtionsalaisuuksien suojeluun liittyvien toteuttamista ja/tai tähän liittyvien palvelujen tarjoamista koskevaan toimintaan tarkoitettujen lupien myöntämisestä yrityksille, laitoksille ja organisaatioille” annetun asetuksen hyväksymisestä 15.4.1995 tehdyn Venäjän federaation hallituksen päätöksen nro 333 mukaisesti. Tyypin 4 luvat koskevat salausvälineisiin liittyvää säänneltyä toimintaa, ja niitä myönnetään ”salausvälineiden ja salausvälineillä suojattujen tietoteknisten järjestelmien ja tietoliikennejärjestelmien kehittämistä, tuotantoa ja jakelua koskevaan toimintaan sekä tiedon salaukseen ja salausvälineisiin sekä salausvälineillä suojattujen tietoteknisten järjestelmien ja tietoliikennejärjestelmien tekniseen ylläpitoon liittyvien töiden suorittamiseen ja niihin liittyvien palvelujen tarjoamiseen myönnettävistä luvista” annetun asetuksen hyväksymisestä 16.4.2012 tehdyn Venäjän federaation hallituksen päätöksen nro 313 (jäljempänä asetus 313) mukaisesti. Tyypin 5 luvat koskevat salaiseen tiedonhankintaan tarkoitettujen teknisten erityisvälineiden myyntiin liittyvää kehittämis-, tuotanto-, myynti- ja hankintatoimintaa, tyypin 6 luvat salaiseen tiedonhankintaan tarkoitettujen elektronisten laitteiden tunnistamiseen liittyvää toimintaa ja tyypin 7 luvat luottamuksellisten tietojen suojelukeinojen kehittämis- ja tuotantotoimintaa.

59 Neuvosto ei myöskään kiistä, että toisessa todistusaineistossa mainitussa asetuksessa 313 säädetään 28:sta erilaisesta tyypin 4 luvasta, jotka on tarkoitettu salausvälineisiin liittyvään toimintaan.

60 Toisin kuin kantaja väittää, siitä, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri koskee Venäjän tietotekniikka-alalla toimivia yhteisöjä, joilla on erityisesti FSB:n lupa, ei näin ollen voida päätellä, että neuvosto on katsonut FSB:n myöntävän vain yhdentyyppisiä lupia.

61 On myös muistutettava, ettei i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltaminen edellytä ainoastaan sitä, että kyseisellä yhteisöllä on FSB:n lupa, vaan myös sitä, että se toimii Venäjän tietotekniikka-alalla. Sillä, että myös muilla elinkeinoaloilla toimivilla yrityksillä on FSB:n lupia, ei näin ollen ole merkitystä, koska i alakohdassa vahvistettu kriteeri ei koske niitä.

62 Näin ollen kantajan väite, jonka mukaan tietotekniikka-alalla toimivat yritykset eivät ole ainoita, joilla on FSB:n lupia, on hylättävä tehottomana arvioitaessa sitä, onko i alakohdassa vahvistettu kriteeri lainmukainen.

63 Merkitystä ei ole myöskään kantajan väitteellä, jonka mukaan salaustoimintaan myönnetyn tyypin 4 luvan hallussaolo ei välttämättä tarkoita, että hallussa on myös valtionsalaisuuksiin liittyvä lupa, koska i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä edellytetään selvästi ainoastaan yhden FSB:n luvan hallussaoloa, riippumatta tämän luvan tyypistä ja edellyttämättä, että kyseessä on valtionsalaisuuksiin liittyvä lupa.

64 Mainitun i alakohdassa vahvistetun kriteerin sananmukaisesta tulkinnasta ilmenee, että kriteeri koskee kaikkia Venäjän tietotekniikka-alalla toimivia yrityksiä, joilla on FSB:n lupa, kyseisen luvan tyypistä riippumatta. Tämä tulkinta ei voi merkitä sitä, että kyseisen kriteerin käyttöönotto on perustunut virheelliseen ymmärrykseen Venäjän lupajärjestelmästä.

65 Toisin kuin kantaja väittää, se, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri koskee kaikentyyppisiä FSB:n myöntämiä lupia, ei tarkoita, ettei kyseinen kriteeri ole riittävän selkeä tai täsmällinen.

66 Toiseksi kantaja väittää, ettei i alakohdassa vahvistettu kriteeri ole riittävän täsmällinen, koska se ei liity mihinkään rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevan henkilön täsmälliseen toimintaan, kuten oikeuskäytännössä edellytetään.

67 Yhtäältä on todettava, että 28.11.2013 annetun tuomion neuvosto Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) 81 kohdassa, johon kantaja tukeutuu, unionin tuomioistuin ainoastaan totesi, että kyseisessä asiassa ”unionin tuomioistuinten valvonnan kohteena oleva toimenpide oli kohdennettu toimenpide, joka ei kohdistunut johonkin talouden alaan vaan yksittäiseen yritykseen väitetyn täsmällisen toiminnan johdosta”. Tämä tarkoittaa, että unionin tuomioistuin ainoastaan totesi, että kyseinen yksittäistapausta koskeva rajoittava toimenpide oli määrätty asianomaisen henkilön toimintaan liittyvällä perusteella ja että näin ollen neuvoston väitteellä, jonka mukaan sillä oli SEUT 215 artiklan 1 kohdan mukaisesti oikeus toteuttaa yleisluonteisia taloudellisia seuraamuksia tai kohdistaa seuraamuksia Iranin talouden tiettyihin aloihin, ei ollut merkitystä. Koska kyseinen tuomio ei koske merkitsemiskriteerin tulkintaa, sillä ei ole merkitystä käsiteltävässä asiassa.

68 Toisaalta on muistutettava, että i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun ensimmäisen edellytyksen mukaan kyseistä kriteeritä sovelletaan ainoastaan tietyllä alalla, eli Venäjän tietotekniikka-alalla, toimiviin yhteisöihin. Lisäksi kyseisessä kriteerissä asetetussa toisessa edellytyksessä, joka koskee FSB:n luvan hallussaoloa, on kyse myös tiettyjen edellä 58 kohdassa mainittujen luvanvaraisten toimintojen harjoittamisesta.

69 On sitä paitsi todettava, ettei kantaja täsmennä, mitä se pitää ”täsmällisenä toimintana”, eikä väitä, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisen rajoittaminen ainoastaan Venäjän tietotekniikka-alalla harjoitettuun toimintaan ei ole riittävän täsmällistä.

70 Näin ollen kantajan väite on hylättävä.

71 Kolmanneksi kantaja väittää, että luvan saaminen on tietyntyyppisen toiminnan lakisääteinen edellytys ja että i alakohdassa vahvistettua kriteeriä sovelletaan näin ollen lainmukaiseen toimintaan. Kantajan mukaan unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, ettei kenellekään saa määrätä seuraamuksia laissa säädetyn velvoitteen, kuten veronmaksuvelvoitteen täyttämisestä, ja ettei se, että jollakulla on lupa harjoittaa liiketoimintaa säännellyllä alalla, ole riittävä peruste määrätä yksittäistapausta koskevaa rajoittavaa toimenpidettä.

72 Tältä osin on todettava, että kantajan tämän väitteen tueksi mainitsema oikeuskäytäntö ei koske minkään rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloihin merkitsemistä koskevan kriteerin lainmukaisuutta vaan sen määrittämistä, oliko neuvosto esittänyt riittävästi todisteita sen osoittamiseksi, että kantajat täyttivät kyseisessä merkitsemiskriteerissä asetetut edellytykset.

73 Kantajan mainitsemissa tuomioissa unionin yleinen tuomioistuin siis katsoi, että koska verojen maksaminen on kaikkia verovelvollisia koskeva lakisääteinen velvollisuus, neuvosto ei voinut pelkästään verojen maksamisen perusteella päätellä, että asianomainen henkilö täytti kolmannen maan hallinnon taloudellista tukemista koskevan kriteerin (tuomio 9.12.2014, Peftiev v. neuvosto, T-441/11, ei julkaistu, EU:T:2014:1041, 188 kohta ja tuomio 6.10.2015, Chyzh ym. v. neuvosto, T-276/12, ei julkaistu, EU:T:2015:748, 169 kohta). Unionin yleinen tuomioistuin on myös katsonut, että se, että yritys toimii säännellyllä alalla, tarkoittaa, että sillä on yhteyksiä kyseiseen hallintoon, mutta ei itsessään osoita, että se tukee taloudellisesti tätä hallintoa (tuomio 9.12.2014, Peftiev v. neuvosto, T-441/11, ei julkaistu, EU:T:2014:1041, 195 kohta), ja että se, että yrityksen toimiminen säännellyllä alalla edellyttää aseiden tuonti- tai vientilupaa, ei riitä osoittamaan, että yritys hyötyy kyseisestä hallinnosta (tuomio 27.9.2017, BelTechExport v. neuvosto, T-765/15, ei julkaistu, EU:T:2017:669, 100 kohta).

74 Näin ollen kantajan mainitsemista tuomioista ei voida päätellä, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, ettei neuvosto voi säätää merkitsemiskriteeriä, jossa rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen edellytykseksi asetetaan muun muassa tietyn luvan hallussaolo. Näin ollen on todettava, ettei kantajan mainitsemalla oikeuskäytännöllä ole merkitystä arvioitaessa i alakohdassa vahvistetun kriteerin lainmukaisuutta.

75 Lisäksi on todettava, ettei kantaja selitä, mistä syystä sillä, että lainmukaisen toiminnan harjoittamiseen Venäjällä tarvitaan FSB:n lupa, on merkitystä arvioitaessa i alakohdassa vahvistetun kriteerin lainmukaisuutta ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden kannalta. Joka tapauksessa on niin, ettei päätöksessä 2014/145 ja asetuksessa N:o 269/2014 kummassakaan aseteta luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, yhteisöihin ja elimiin, joiden nimet on merkitty kyseessä oleviin luetteloihin, kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen edellytykseksi sitä, että ne harjoittavat toimintaa, jota pidetään Venäjällä lainvastaisena.

76 Toisin kuin kantaja väittää, se, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri koskee kaikkia henkilöitä, joilla on FSB:n lupa, riippumatta siitä, onko niiden toiminta lainmukaista vai lainvastaista, ei näin ollen merkitse sitä, ettei tämä peruste ole riittävän selkeä tai ennakoitava.

77 Neljänneksi kolmansista pysyttämistoimista esittämässään kanteen tarkistamista koskevassa kirjelmässä kantaja väittää, että neuvosto on tulkinnut i alakohdassa vahvistettua kriteeriä siten, että se voi merkitä kyseessä oleviin luetteloihin yhtiöt, joilla ei itsellään ole FSB:n lupaa, pelkästään sillä perusteella, että jollakin niiden tytäryhtiöllä on väitetysti tällainen lupa. Kantaja väittää, että tilanteissa, joissa on kyse monimutkaisista yritysrakenteista, kuten holdingyhtiöstä,

jolla on useita tytäryhtiöitä, neuvoston i alakohdassa vahvistetusta kriteeristä tekemä tulkinta voisi johtaa siihen, että koko konserniin ja erityisesti tytäryhtiöihin, jotka eivät toimi kyseisellä alalla tai joilla ei ole FSB:n lupaa, voitaisiin kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä pelkästään sillä perusteella, että yhdellä ainoalla konserniin kuuluvalla yhteisöllä on asian kannalta merkityksellinen lupa.

78 Ensinnäkin on todettava, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin sanamuodosta ilmenee, että se koskee nimenomaan ”oikeushenkilöitä, yhteisöjä ja elimiä”. Kullakin näistä i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä käytetystä kolmesta käsitteestä on katsottava olevan eri ulottuvuus.

79 Käsitteestä ”yhteisö” on todettava, että tämän ilmauksen käyttämisellä pyritään varmistamaan, että i alakohdassa vahvistettua kriteeriä voidaan soveltaa kaikkiin yhteisöihin niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta.

80 Tältä osin kantaja tukeutui istunnossa i alakohdassa vahvistetun kriteerin englanninkieliseen versioon siltä osin kuin siinä mainitaan ”legal persons, legal entities or legal bodies” ja väitti, että kyseistä kriteeriä on tulkittava siten, että sitä sovelletaan niihin eli ”legal persons, legal entities or legal bodies”.

81 Kantajan väite, jonka mukaan käsitteellä ”yhteisö” tarkoitetaan ainoastaan ”oikeudellisia yhteisöjä”, johtaisi kyseisen käsitteen pelkistymiseen oikeushenkilön käsitteeseen ja veisi i alakohdassa vahvistetulta kriteeriltä esitetyltä luettelolta sen tehokkaan vaikutuksen. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kun unionin oikeuden säännöstä voidaan tulkita usealla tavalla, etusija on annettava tulkinnalle, jolla voidaan varmistaa säännöksen tehokas vaikutus (ks. tuomio 29.6.2023, Interfel, C-501/22–C-504/22, EU:C:2023:531, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

82 Yhteisön käsite ei siis ole päällekkäinen oikeushenkilön käsitteen kanssa, vaan sillä on katsottava olevan tätä laajempi ulottuvuus niin, että rajoittavia toimenpiteitä voidaan kohdistaa kaikkiin i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut edellytykset täyttäviin yhteisöihin ilman, että Venäjällä mahdollisesti olemassa olevat erilaiset oikeudelliset rakenteet tai oikeushenkilöllisyyden puuttuminen rajoittavat näitä toimenpiteitä.

83 Näin ollen on katsottava, että emoyhtiö ja tytäryhtiö voivat, jos ne ovat oikeudellisesti erillisiä henkilöitä, kuitenkin muodostaa yhden yhteisön muun muassa sen mukaan, miten suuri omistusosuus tai määräysvalta emoyhtiöllä on.

84 Käsitettä ”yhteisö” käyttämällä i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä siis varmistetaan, että toimenpiteitä voidaan kohdistaa emoyhtiön ja sen tytäryhtiöiden, jotka ovat emoyhtiön määräysvallassa tai jotka eivät ole siihen nähden itsenäisiä, muodostamaan konserniin.

85 Kuten neuvosto toteaa, millä tahansa muulla i alakohdassa vahvistetun kriteerin tulkinnalla heikennettäisiin sen tehokasta vaikutusta ja rajoittavien toimenpiteiden tehokkuutta sallimalla yhtiön kiertää kyseisen kriteerin soveltamista perustamalla tytäryhtiö, jolle FSB:n lupa hankitaan ja jonka hallussa tämä lupa on.

86 Tästä seuraa, että tilanteessa, jossa tytäryhtiö on emoyhtiön omistuksessa tai määräysvallassa siten, että emoyhtiö käyttää siinä ratkaisevaa vaikutusvaltaa, tytäryhtiö ja emoyhtiö muodostavat yhden konsernin ja siten yhden yhteisön i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä tarkoitetussa

merkityksessä. Tässä tilanteessa edellytykset emoyhtiöstä ja sen tytäryhtiöstä muodostuvan yhteisön merkitsemiselle kyseessä oleviin luetteloihin i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla täyttyvät, jos tytäryhtiö toimii Venäjän tietotekniikka-alalla ja sillä on FSB:n lupa.

87 Toisin kuin kantaja väittää, tämä tulkinta siis vastaa i alakohdassa vahvistetun kriteerin sanamuotoa, jota on pidettävä riittävän selkeänä ja ennakoitavana.

88 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen väite on hylättävä.

*Toinen väite, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista*

89 Kantaja väittää, että neuvoston i alakohdassa vahvistetusta kriteeristä tekemän sanamukaisen tulkinnan mukaan neuvosto voi määrätä pakotteita kaikille Venäjän tietotekniikka-alalla toimiville yhtiöille, joilla on FSB:n lupa, tarvitsematta osoittaa, että niillä on yhteyksiä ”Venäjän tiedusteluyhteisöön” tai informaatiosodankäyntiin, millä ylitetään se, mikä on tarpeen Venäjän federaatiolle asetetuilla pakotteilla tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi.

90 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan suhteellisuusperiaate, joka kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin, edellyttää, että asianomaisen säännöstön perustellut tavoitteet voidaan toteuttaa unionin oikeuden säännöksessä säädettyjen keinojen avulla ja ettei keinoilla ylitetä sitä, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi (tuomio 13.3.2012, Melli Bank v. neuvosto, C-380/09 P, EU:C:2012:137, 52 kohta; ks. myös tuomio 13.9.2023, Venezuela v. neuvosto, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 20.12.2023, Islentyeva v. neuvosto, T-233/22, EU:T:2023:828, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

91 Siltä osin kuin on kyse suhteellisuusperiaatteen noudattamista koskevasta tuomioistuinvalvonnasta, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin lainsäätäjällä on katsottava olevan laaja harkintavalta aloilla, joilla siltä edellytetään poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekemistä ja joilla sen on suoritettava monitahoisia arviointeja. Näillä aloilla toteutettu toimenpide voidaan siten katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos kyseinen toimenpide on ilmeisen soveltumaton toimivaltaisen toimielimen tavoitteleman päämäärän saavuttamiseen (ks. tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 1.3. 2016, National Iranian Oil Company v. neuvosto, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77 kohta; ks. myös tuomio 13.9.2023, Venezuela v. neuvosto, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

92 Ensinnäkin i alakohdassa vahvistetun kriteerin käyttöönotolla tavoitelluista päämääristä on todettava, että päätöksen 2023/1218 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ilmenee, että ”unioni tukee edelleen vankkumatta Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta”. Kyseisen päätöksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan Eurooppa-neuvosto ”toisti” 23.3.2023 antamissaan päätelmissä, että ”että unioni on edelleen sitoutunut pitämään yllä ja lisäämään Venäjän [federaation] kollektiivista painostusta muun muassa mahdollisten uusien rajoittavien toimenpiteiden avulla”. Päätöksen 2023/1218 johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta käy myös ilmi, että ”neuvosto on – – arvioinut, että informaatiosodankäynti on keskeinen keino, jolla [Venäjän federaatio] toteuttaa hyökkäyssotaansa Ukrainaa vastaan ja rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan periaatteita”.

93 Kuten asetuksen 2023/1215 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa mainitaan, neuvosto antoi päätöksen 2023/1218, jolla i alakohdassa vahvistettu kriteeri otettiin käyttöön, ”vastauksena informaatiosotaan, jota [Venäjän federaatio] käyttää Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan toteuttamiseksi”.

94 Tiedonmanipuloinnin rooli Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymässä hyökkäyssodassa käy ilmi lukuisista toiseen todistusaineistoon sisältyvistä asiakirjoista ja lehtiartikkeleista. Tätä roolia korostetaan myös vastineeseen liitetyissä raporteissa, kuten 2.2.2023 julkaistussa vuoden 2022 raportissa EUH:n toiminnasta ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi, helmikuussa 2023 julkaistussa EUH:n ensimmäisessä raportissa ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän uhkista sekä EUH:n ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston (ENISA) joulukuussa 2022 julkaisemasta raportista ”Foreign Information Manipulation and Interference (FIMI) and Cybersecurity – Threat landscape” (Ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä ja kyberturvallisuus – Uhka-arvio).

95 Koska propaganda ja disinformaatiokampanjat ovat omiaan heikentämään demokraattisten yhteiskuntien perustaa ja koska ne ovat olennainen osa nykysodankäynnin arsenaalia, riidanalaisilla rajoittavilla toimenpiteillään unioni pyrkii myös SEU 3 artiklan 1 ja 5 kohdan mukaisiin tavoitteisiinsa, joita ovat muun muassa rauhan edistäminen (ks. vastaavasti tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 162 kohta).

96 Toiseksi on todettava, että Venäjän federaation käymää informaatiosotaa koordinoi Venäjän turvallisuuspalvelu, ja sitä käydään internetissä, erityisesti sosiaalisissa verkostoissa, järjestetyillä disinformaatiokampanjoilla tai verkkohyökkäysten avulla.

97 Tältä osin on todettava yhtäältä, että useat vastineen ja Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmän liitteissä toimitetut asiakirjat osoittavat, että Venäjän turvallisuuspalvelu ja erityisesti sotilastiedusteluvirasto (GRU), FSB ja ulkomaantiedustelupalvelu (SVR) ovat osallistuneet Venäjän ulkopuolella kyberoperaatioihin, joiden tarkoituksena on ollut disinformaation levittäminen, häirintä ja vakauden horjuttaminen. Useissa toiseen todistusaineistoon sisältyvissä asiakirjoissa kuvataan myös, millä tavoin FSB on osallistunut Venäjän viranomaisten käymään informaatiosotaan.

98 Toisaalta päätöksen 2023/1218 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa neuvosto totesi, että tietotekniikka-alan yritykset toimittavat kriittistä teknologiaa ja kriittisiä ohjelmistoja Venäjän tiedusteluyhteisölle ja että näillä yrityksillä on Venäjän federaation turvallisuuspalvelun (FSB) myöntämä lupa tai erityinen aseita ja puolustustarvikkeita koskeva lupa.

99 Tältä osin useat neuvoston ja Alankomaiden kuningaskunnan toimittamat asiakirjat osoittavat, että informaatiosodankäyntiin liittyvissä toimissa Venäjän turvallisuuspalvelua avustavat tietotekniikka- ja erityisesti kyberturvallisuusalalla toimivat venäläiset yksityisyritykset. Näistä asiakirjoista esimerkiksi ilmenee, että alan yritykset tekevät tutkimus- ja kehittämistyötä Venäjän turvallisuuspalvelun lukuun, tarjoavat sille teknologisia keinoja ja avustavat sitä rekrytoinnissa.

100 On huomattava, että kantaja vain riitauttaa kaksi vastineen liitettä ja väittää, etteivät ne riitä osoittamaan, että Venäjän tietotekniikkayhtiöt yhtäältä tarjoavat Venäjän turvallisuuspalvelulle tukea tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja toisaalta järjestävät hakukilpailuja ja konferensseja auttaakseen sitä rekrytoimaan henkilöstöä.

101 Neuvoston tapaan on todettava, että kyseisten kahden liitteen sisältöä tukevat useat muut vastineen liitteissä ja Alankomaiden väliintulokirjelmän liitteissä esitetyt todisteet, joita kantaja ei kiistä. Kantaja myös mainitsi istunnossa, että tietyt venäläiset tietotekniikka-alan yritykset avustavat Venäjän turvallisuuspalvelua.

102 Neuvosto on siten voinut pätevästi tukeutua näihin todisteisiin sen toteamiseksi, että Venäjän tietotekniikka-alan ja Venäjän turvallisuuspalvelun välillä on yhteys.

103 Näin ollen i alakohdassa vahvistettu kriteeri on, siltä osin kuin se koskee Venäjän tietotekniikka-alalla toimivia oikeushenkilöitä, yhteisöjä ja elimiä, joilla on FSB:n lupa tai aseita ja puolustustarvikkeita koskeva lupa, omiaan rajoittamaan Venäjän federaation hallituksen keinoja käydä informaatiosotaa, koska kyseiset oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet sen vuoksi, että niillä on yhteyksiä Venäjän turvallisuuspalveluun, vahvistavat suoraan tai epäsuorasti Venäjän hallituksen valmiuksia panna täytäntöön Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviä toimia ja politiikkoja.

104 Tästä seuraa, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri on johdonmukainen sillä tavoitellun päämäärän eli Venäjän viranomaisiin kohdistuvan paineen lisäämisen kanssa ja ettei sitä voida pitää ilmeisen soveltumattomana tähän päämäärän nähden edellä 91 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetussa merkityksessä.

105 Lisäksi on todettava, että neuvosto katsoi nimenomaan Ukrainan tilanteen jatkumisen ja jopa pahentumisen vuoksi, että rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden piiriä oli laajennettava ottamalla käyttöön i alakohdassa vahvistettu kriteeri, jotta Venäjän federaation hallitukseen kohdistuvaa painetta voitaisiin lisätä rajoittamalla sen valmiuksia käydä informaatiosotaa. Tästä toimintatavasta, joka perustuu oikeuksiin puuttumiseen asteittain sen mukaisesti, kuinka toimenpiteet ovat tehonneet, seuraa, että toimenpiteiden on osoitettu olevan oikeasuhteisia (ks. analogisesti tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 126 kohta; tuomio 25.1.2017, Almaz-Antey Air and Space Defence v. neuvosto, T-255/15, ei julkaistu, EU:T:2017:25, 104 kohta ja tuomio 20.11.2024, Uss v. neuvosto, T-571/23, ei julkaistu, EU:T:2024:839, 78 kohta).

106 I alakohdassa vahvistettu kriteeri on tarpeellinen, jotta Venäjän viranomaisiin kohdistuvaa painetta voitaisiin lisätä niin, että ne lopettavat Ukrainan vakautta horjuttavat toimensa ja politiikkansa, joita ne toteuttavat muun muassa käymällä informaatiosotaa ja jatkamalla sotilaallista hyökkäystä Ukrainaan. Näin ollen i alakohdassa vahvistettu kriteeri ei ole ilmeisen suhteeton sillä tavoiteltuihin päämääriin nähden.

107 Kantajan argumentit eivät horjuta tätä päätelmää.

108 Kantaja väittää, että i alakohdassa vahvistettua kriteeriä voidaan pitää suhteellisuusperiaatteen mukaisena vain, jos sitä tulkitaan sen käyttöönoton oikeuttaneiden päämäärien, jotka mainitaan päätöksen 2023/1218 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa ja asetuksen 2023/1215 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa, valossa. I alakohdassa vahvistetun kriteerin ja kyseisten päämäärien välisen riittävän yhteyden osoittamiseksi olisi näytettävä toteen yhtäältä, että kyseisillä tietotekniikka-alalla toimivilla yhteisöillä on FSB:n lupa, jonka nojalla ne voivat käsitellä valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja, tai aseita ja puolustustarvikkeita koskeva lupa, ja toisaalta, että ne kehittävät Venäjän tiedusteluyhteisölle teknologiaa ja ohjelmistoja ja että niiden toimintaan kuuluu osallistuminen Venäjän federaation käymään informaatiosotaan.

109 Ensinnäkin kantaja väittää, että i alakohdassa vahvistettua kriteeriä on tulkittava siten, että se koskee yksinomaan sellaisia yhteisöjä, jotka tosiasiallisesti osallistuvat Venäjän federaation käymään infomaatiosotaan.

110 Yhtäältä on katsottava, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin tulkitseminen siten, että sitä on sovellettava ainoastaan yhteisöihin, jotka tosiasiallisesti kehittävät Venäjän turvallisuuspalvelulle teknologiaa tai osallistuvat informaatiosotaan, veisi mainitulta kriteeriltä kaiken tehokkaan vaikutuksen.

111 Tältä osin on todettava, että Venäjän federaation ja Ukrainan välisen konfliktitilanteen vuoksi on käytännössä erityisen vaikeaa päästä käsiksi tiettyihin lähteisiin, mainita nimenomaisesti tiettyjen tietojen ensi käden lähteitä ja kerätä mahdollisia todistajanlausuntoja henkilöiltä, jotka suostuisivat siihen, että heidät yksilöidään. Tästä johtuvat tutkintavaikeudet voivat olla esteenä sille, että voitaisiin esittää täsmällisiä todisteita ja objektiivisia tietoja (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 116 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 60 kohta).

112 Venäjän tietotekniikka-alan yhtiöiden ja Venäjän turvallisuuspalvelun disinformaatiokampanjoiden toteuttamiseksi tekemä yhteistyö on lähtökohtaisesti salaista. Neuvoston on näin ollen käytännössä erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta esittää todisteita tällaisesta yhteistyöstä.

113 Tältä osin toisesta todistusaineistosta, joka muodostuu i alakohdassa vahvistetun kriteerin käyttöönoton tueksi laaditusta EUH:n työasiakirjasta, käy ilmi, että koska yhteisöjen, joilla on FSB:n lupa tai aseita ja puolustustarvikkeita koskeva lupa, harjoittama toiminta on salaista, ”käytettävissä olevat avoimen lähteen tiedot ovat usein riittämättömiä, jotta nämä yhtiöt voitaisiin niiden perusteella yhdistää suoraan Venäjän tiedustelupalveluun, lukuun ottamatta yhtä ainoaa yleisesti saatavilla olevaa asiakirjaa, jossa vahvistetaan, että näillä yhtiöillä on tällainen lupa”.

114 Toisaalta on muistutettava, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden tavoitteena on lisätä Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta rajoittamalla sen valmiuksia käydä informaatiosotaa, joka kuuluu erottamattomasti sen Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan.

115 Tätä varten i alakohdassa vahvistettua kriteeriä sovelletaan objektiivisesti tietotekniikka-alalla toimiviin yhteisöihin, jotka, vaikka niillä ei ole suoraa yhteyttä Venäjän federaation käymään informaatiosotaan, voivat kuitenkin edistää sitä tarjoamalla Venäjän turvallisuuspalvelulle teknologisia keinoja, joiden avulla tämä voi jatkaa disinformaatiokampanjoitaan.

116 Neuvosto saattoi sillä olevan laajan harkintavallan nojalla perustellusti katsoa, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin käyttöönotolla voidaan osaltaan edistää tavoitetta lisätä Venäjän federaation hallitukseen kohdistuvaa painetta, koska tällä kriteerillä heikennetään kyseisten yhteisöjen valmiuksia tukea Venäjän turvallisuuspalvelua ja siten rajoitetaan tämän valmiuksia käydä informaatiosotaa.

117 Tältä osin neuvosto ei ollut velvollinen esittämään todisteita siitä, että rajoittavilla toimenpiteillä on tällainen vaikutus, vaan ainoastaan siitä, että niillä voi olla tällainen vaikutus (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, VTB Bank v. neuvosto, C-729/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:499, 66 kohta ja tuomio 20.11.2024, Uss v. neuvosto, T-571/23, ei julkaistu, EU:T:2024:839, 83 kohta).

118 Tästä seuraa, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri ei ole ilmeisen soveltumaton päätöksellä 2023/1218 ja asetuksella 2023/1215 tavoiteltuun päämäärään nähden, koska siinä ei velvoiteta neuvostoa osoittamaan, että kyseinen yhteisö on tosiasiallisesti osallistunut informaatiosotaan, ja ettei kyseistä kriteeriä näin ollen voida pitää suhteettomana.

119 Toiseksi kantaja väittää, että neuvoston i alakohdassa vahvistetusta kriteeristä tekemä tulkinta on suhteeton siltä osin kuin neuvosto oletti, että yhtäältä kyseessä olevien yhteisöjen ja toisaalta Venäjän turvallisuuspalvelun tai informaatiosodan välillä on yhteys sillä perusteella, että niillä on FSB:n lupa.

120 Ensinnäkin on hylättävä kantajan väite, jonka mukaan neuvoston i alakohdassa vahvistetusta kriteeristä tekemä tulkinta on suhteeton, koska FSB:n luvan hallussaolo ei merkitse, että sen haltija kehittää Venäjän turvallisuuspalvelulle tarkoitettua teknologiaa tai osallistuu informaatiosotaan.

121 Kuten nimittäin edellä 118 kohdassa todettiin, sitä, että i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä ei edellytetä kyseisen yhteisön tosiasiallisesti osallistuneen informaatiosotaan, ei voida pitää suhteettomana päätöksellä 2023/1218 ja asetuksella 2023/1215 tavoiteltuun päämäärään nähden.

122 Tältä osin ei siten ole merkitystä kantajan vastauksen liitteessä C.5 toimitetussa asiantuntijaraportissa esitetyllä lausumalla, jonka mukaan minkään tyyppisten lupien, kuten valtionsalaisuuksiin liittyvien lupien, hallussaolo ei merkitse aktiivista työskentelyä salaisen palvelun tai FSB:n kanssa eikä aktiivista osallistumista informaatiosotaan.

123 Lisäksi on todettava, että kantajan vastauksen liitteessä esitetyn asiantuntijaraportin on laatinut venäläinen asianajotoimisto kantajan pyynnöstä.

124 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen toimintaa sääntelee vapaan todistusharkinnan periaate ja ainoa merkityksellinen arviointiperuste esitettyjen todisteiden harkinnassa on niiden luotettavuus. Näytön todistusvoimaa arvioitaessa on lisäksi tutkittava sen sisältämän tiedon todennäköisyys, ja huomioon on otettava erityisesti asiakirjan alkuperä, sen laatimisolosuhteet ja vastaanottaja sekä pohdittava, vaikuttaako se sisällöltään järkeenkäyvältä ja luotettavalta (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 114 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

125 Näin ollen on neuvoston tavoin todettava, että koska tämä asiantuntijaraportti laadittiin käsiteltävässä asiassa kantajan puolustuksen kannalta, sen todistusarvo on vähäinen (ks. analogisesti tuomio 21.2.2018, Klyuyev v. neuvosto, T-731/15, EU:T:2018:90, 124 kohta).

126 Lisäksi on muistutettava, että Venäjän tietotekniikka-alalla toimivilla yhteisöillä on oltava FSB:n lupa voidakseen harjoittaa toimintaansa, mitä kantaja ei kiistä.

127 Neuvosto mainitsee, että kun otetaan huomioon tavoite rajoittaa Venäjän turvallisuuspalvelun valmiuksia käydä informaatiosotaa, i alakohdassa vahvistettu kriteeri koskee Venäjän tietotekniikka-alalla toimivia yhteisöjä, joilla on FSB:n lupa ja jotka joko työskentelevät Venäjän turvallisuuspalvelun kanssa tai ovat riippuvaisia FSB:stä, joka voi mobilisoida ne tukemaan yksiköidensä toimintaa erityisesti disinformaatiokampanjoiden toteuttamiseksi.

128 On todettava, että Venäjän federaation käymän informaatiosodan yhteydessä on hyvinkin merkityksellistä, että luvat Venäjän tietotekniikka-alalla toimiville yrityksille myöntää FSB eli tiedustelupalvelu. Tältä osin useat vastineen liitteessä toimitetut asiakirjat, joita kantaja ei ole riitauttanut, osoittavat, että FSB:llä on valmiudet mobilisoida avukseen venäläisiä tietotekniikkayrityksiä. Esimerkiksi Foundation for Defense of Democraciesin kesäkuussa 2018 julkaisemassa raportissa ”Kaspersky and Beyond. Understanding Russia’s Approach to Cyber-Enabled Economic Warfare” (Kaspersky ja muut vastaavat toimijat – Venäjän lähestymistapa kyberavusteiseen taloudelliseen sodankäyntiin), joka toimitettiin vastineen liitteessä B.18, selitetään muun muassa, että ”FSB voi vaatia mitä tahansa Venäjällä toimivaa tietoliikennealan yhteisöä avustamaan sitä sen operaatioissa”.

129 Lisäksi internetsivustolla thecypherbrief.com 25.6.2018 julkaistussa raportissa ”Don’t Underestimate Economic Side of Russia’s Cyber Warfare” (Ei kannata aliarvioida Venäjän kybersodankäynnin taloudellista vaikutusta), joka toimitettiin vastineen liitteessä B.25, todetaan, että ”ei ole sattumaa, että Venäjän laissa nimetään [FSB] salaustoimintaa koskevia lupia hallinnoivaksi viranomaiseksi” ja että ”tietotekniikka-, tietoliikenne- ja salausjärjestelmiä koskevat lait ja asetukset on laadittu siten, että ne antavat Kremlille ja sen turvallisuuspalvelulle keinoja lujittaa sisäistä valtaansa ja toteuttaa aggressiivisia toimia ulkomailla”.

130 Samoin internetsivustolla forbes.com 18.8.2021 julkaistussa artikkelissa, jonka otsikko on ”This $500 million russian cyber mogul planned to take his company public – Then America accused it of hacking for Putin’s spies” (Tämä venäläinen 500 miljoonan dollarin kybermoguli aikoi listata yhtiönsä pörssiin – kunnes Yhdysvallat syytti sitä hakkeroinnista Putinin vakoojien hyväksi), joka toimitettiin Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmän liitteessä N1, todetaan, että ”venäläisillä kyberyrityksillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin panna toimeen hallituksen ja sen turvallisuuskoneiston määräyksiä” ja että ”tällä alueella on mahdotonta toimia ilman suhteita Venäjän turvallisuuspalveluun”.

131 Näin ollen on katsottava, että koska Venäjän tietotekniikka-alalla toimivat yhteisöt ovat riippuvaisia FSB:stä voidakseen harjoittaa toimintaansa, FSB pystyy tästä syystä painostamaan niitä mobilisoidakseen ne avustamaan Venäjän turvallisuuspalvelua muun muassa informaatiosodankäynnissä.

132 Kantaja väittää vastauksen liitteessä C.5 esittämänsä asiantuntijaraportin perusteella, ettei lupaehdoissa anneta FSB:lle minkäänlaisia valtuuksia velvoittaa tietotekniikkayrityksiä tekemään sen kanssa yhteistyötä tai avustamaan sitä.

133 On kuitenkin todettava, ettei neuvosto väittänyt, että on olemassa lakisääteinen velvollisuus, jonka nojalla FSB voi vaatia venäläisiä tietotekniikkayrityksiä, joilla on oltava FSB:n lupa, tekemään yhteistyötä sen kanssa. Neuvosto tukeutui siihen, että FSB:llä on mahdollisuus painostaa näitä yrityksiä, koska tietotekniikka-alan ja Venäjän turvallisuuspalvelun välillä on yhteys ja tietty riippuvuussuhde, joka johtuu siitä, että alan yrityksillä on oltava FSB:n lupa voidakseen harjoittaa toimintaansa.

134 Neuvosto toteaa, että kyseisten yritysten riippuvuutta Venäjän markkinoista ja hallituksesta vahvistaa myös se, että ne käyttävät salausvälineissään venäläisiä standardeja, joita pidetään ulkomailla epäilyttävinä ja joiden vuoksi kyseisiin välineisiin ei luoteta Venäjän ulkopuolisilla markkinoilla. Neuvoston mukaan venäläiset tietotekniikkayhtiöt on siten eristetty maailmanmarkkinoilta, mikä tekee niistä entistäkin riippuvaisempia Venäjän markkinoista ja hallituksesta.

135 Tältä osin neuvosto tukeutui erityisesti internetsivustolla coindesk.com 14.9.2021 julkaistuun artikkeliin ”Russia’s FSB Is Making Life Harder for Blockchain Companies” (Venäjän FSB hankaloittaa lohkoketjuyhtiöiden toimintaa), joka toimitettiin vastineen liitteessä B.26. Tässä artikkelissa mainitaan, että lohkoketjuteknologiaa (blockchain) käyttävät venäläiset yritykset ovat velvollisia hankkimaan salausvälineilleen FSB:n vaatimustenmukaisuustodistuksen ja käyttämään salausvälineissään venäläisiä standardeja, joita ulkomailla pidetään epäilyttävinä.

136 Kantaja tyytyy väittämään, että kyseinen liite koskee vain hyvin kapeaa alaa eli blockchain-teknologiaa käyttävää alaa.

137 Tällä argumentilla ei kuitenkaan voida kyseenalaistaa mainitun liitteen merkityksellisyyttä, koska se on esimerkki salausvälineitä käyttävien venäläisten tietotekniikkayhtiöiden riippuvuudesta Venäjän viranomaisista ja erityisesti FSB:stä.

138 Toiseksi kantaja väittää, että niiden 28:n tyypin 4 luvan joukosta, joita asetuksen 313 nojalla myönnetään salaukseen liittyvään toimintaan, vain yksi koskee salausvälineiden kehittämistä. Kantaja väittää, että jotta i alakohdassa vahvistettu kriteeri olisi päätöksen 2023/1218 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa ja asetuksen 2023/1215 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa mainitun tavoitteen mukainen, sen olisi koskettava vain niitä Venäjän tietotekniikka-alalla toimivia yrityksiä, joilla on kyseinen lupa, koska vain ne voivat toimittaa salausohjelmistoja Venäjän turvallisuuspalvelulle.

139 Tältä osin on muistutettava, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin tavoitteena on rajoittaa Venäjän turvallisuuspalvelun valmiuksia käydä informaatiosotaa kohdistamalla rajoittavia toimenpiteitä niihin tietotekniikka-alalla toimiviin yrityksiin, jotka saattavat avustaa sitä. Toisin kuin kantaja väittää, tämä avustaminen ei rajoitu pelkästään salausohjelmistojen toimittamiseen, vaan se koskee myös muiden teknologisten tai teknisten välineiden toimittamista.

140 Kantaja ei selitä, mistä syystä tietotekniikka-alan yritys, jolla on asetuksen 313 mukainen tyypin 4 lupa, joka oikeuttaa sen esimerkiksi kehittämään tai tuottamaan salaustekniikkaa hyödyntäviä tietokone- tai tietoliikennejärjestelmiä tai nykyaikaistamaan, kokoamaan, asentamaan, säätämään tai korjaamaan salausvälineitä, ei kykenisi avustamaan Venäjän turvallisuuspalvelua informaatiosodankäynnissä.

141 Toisin kuin kantaja väittää, FSB:n valmiudet painostaa venäläisiä tietotekniikka-alan yhteisöjä eivät riipu siitä, minkä tyyppinen lupa näillä yhteisöillä on.

142 Kantajan esittämät FSB:n hallinnoimien lupien eri tyyppejä sekä salaustoimintaan liittyvien tyypin 4 lupien ja valtionsalaisuuksiin liittyvien lupien välisiä eroja koskevat selitykset eivät siten ole merkityksellisiä. Sama koskee kantajan vastauksen liitteessä olevaan asiantuntijaraporttiin sisältyviä lausumia, joiden mukaan FSB:n lupia ei myönnetä tämän kanssa tehtävää yhteistyötä varten.

143 Tästä seuraa, että i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetettu FSB:n luvan tai aseita ja puolustustarvikkeita koskevan luvan hallussapitoa koskeva edellytys on, koska sen avulla voidaan kohdistaa toimenpiteitä paitsi niihin Venäjän tietotekniikka-alalla toimiviin yhteisöihin, jotka tosiasiallisesti osallistuvat informaatiosotaan, myös yhteisöihin, jotka Venäjän turvallisuuspalvelu voi mobilisoida avustamaan itseään, asianmukainen ja tarpeellinen sen kyseisellä kriteerillä tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, joka mainittiin edellä 114 kohdassa ja joka on rajoittaa Venäjän federaation valmiuksia käydä informaatiosotaa.

144 Näin ollen toinen väite on hylättävä.

*Kolmas väite, joka koskee elinkeinovapauden suhteetonta rajoittamista*

145 Kantaja väittää, että sillä, että kaikille venäläisille tietotekniikkayhtiöille määrätään pakotteita siitä syystä, että niillä on pakko olla FSB:n lupa voidakseen harjoittaa toimintaansa, puututaan suhteettomasti perusoikeuskirjan 16 artiklassa taattuun elinkeinovapauteen.

146 Perusoikeuskirjan 16 artiklan mukaan ”elinkeinovapaus tunnustetaan yhteisön oikeuden sekä kansallisten lainsäädäntöjen ja käytäntöjen mukaisesti”.

147 Oikeuskäytännön mukaan elinkeinovapaus, kuten muutkaan perusoikeudet, ei kuitenkaan ole ehdoton ja sen käyttöä voidaan rajoittaa unionin yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, kunhan tällaiset rajoitukset tosiasiassa palvelevat yleisen edun mukaisia tavoitteita eikä niillä puututa kyseiseen vapauteen tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näin suojattujen oikeuksien keskeistä sisältöä (ks. tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 148 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 220 kohta).

148 Unionin tuomioistuin on muun muassa lausunut, että perusoikeuskirjan 16 artiklan sanamuodon – joka eroaa sen II luvussa vahvistettujen muiden perusvapauksia koskevien artiklojen sanamuodoista ja muistuttaa läheisesti tiettyjen perusoikeuskirjan IV luvussa olevien määräysten sanamuotoa – nojalla elinkeinovapauteen voidaan puuttua moninaisilla julkisen vallan toimilla, joilla voidaan yleisen edun nimissä rajoittaa taloudellisen toiminnan harjoittamista (ks. tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

149 Rajoittavilla toimenpiteillä on lähtökohtaisesti vaikutuksia muun muassa vapaaseen ammatinharjoittamiseen, ja niillä aiheutetaan siten vahinkoa tahoille, jotka eivät ole millään tavalla vastuussa siitä tilanteesta, joka on pakotteiden asettamisen perustana. Kohdennetuilla rajoittavilla toimenpiteillä on niiden kohteena oleviin yhteisöihin sitäkin suuremmalla syyllä tällainen vaikutus (ks. tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 149 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 221 kohta).

150 Vaikka on tietenkin totta, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaiset rajoittavat toimenpiteet rajoittavat kiistatta oikeuksia, jotka kuuluvat kantajalle perusoikeuskirjan 16 artiklan nojalla, kantajan mainitsemaa elinkeinovapautta voidaan kuitenkin rajoittaa perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa vahvistetuin edellytyksin. Tässä yhteydessä on muistettava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan ”perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen” ja ”suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia”. Asianomaisten perusoikeuksien käyttämistä koskevan rajoituksen on siis täytettävä kolme edellytystä, jotta se on unionin oikeuden mukainen. Ensinnäkin rajoitus on otettava käyttöön lailla. Toisin sanoen kyseessä olevalla toimenpiteellä on oltava lakisääteinen perusta. Toiseksi rajoituksella on oltava yleisen edun mukainen tavoite, jonka unioni on sellaiseksi tunnustanut. Kolmanneksi rajoitus ei saa olla kohtuuton. Sen on yhtäältä oltava tarpeellinen ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Toisaalta kyseisen

oikeuden tai vapauden ”keskeistä sisältöä” eli ydintä ei saa loukata (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 13.9.2018, Gazprom Neft v. neuvosto, T-735/14 ja T-799/14, EU:T:2018:548, 160–163 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

151 On todettava, että nämä kolme edellytystä täyttyvät käsiteltävässä asiassa.

152 Ensinnäkin on katsottava, että koska i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä on säädetty päätöksen 2014/145 ja asetuksen N:o 269/2014 asian kannalta merkityksellisissä säännöksissä, kyseisestä kriteeristä johtuva elinkeinovapauden rajoitus on otettu käyttöön lailla.

153 Toiseksi on muistutettava, että i alakohdassa vahvistettu kriteeri vastaa unionin tunnustamaa yleisen edun mukaista tavoitetta, jolla tällaiset rajoitukset voidaan oikeuttaa. Kyseisellä kriteerillä pyritään nimittäin lisäämään Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta, vastaamaan informaatiosotaan, jota Venäjän federaatio käyttää Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan toteuttamiseksi, ja rajoittamaan Venäjän turvallisuuspalvelun valmiuksia käydä disinformaatiokampanjoita kohdistamalla rajoittavia toimenpiteitä yhteisöihin, jotka saattavat tehdä yhteistyötä sen kanssa. Tämän vuoksi i alakohdassa vahvistettu kriteeri vastaa niitä Ukrainan alueellisen koskemattomuuden, suvereniteetin ja itsenäisyyden suojelemista sekä konfliktin rauhanomaisen ratkaisun edistämistä Ukrainassa koskevia päämääriä, jotka ovat osa rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämistä koskevaa laajempaa tavoitetta SEU 21 artiklassa unionin ulkoiselle toiminnalle asetettujen tavoitteiden ja YK:n peruskirjan päämäärien ja periaatteiden mukaisesti ja joiden tärkeys voi oikeuttaa huomattavatkin kielteiset seuraukset tietyille toimijoille (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 150 kohta; tuomio 25.6.2020, Vnesheconombank v. neuvosto, C-731/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:500, 87 kohta ja tuomio 29.5.2024, Vinokurov v. neuvosto, T-302/22, ei julkaistu, EU:T:2024:325, 197 kohta). Mainittu i alakohdassa vahvistettu kriteeri voidaan siten ymmärtää unionin vastaukseksi, jonka se on toteuttanut käytössään olevilla rauhanomaisilla keinoilla tarkoituksenaan saavuttaa SEU 3 artiklan 5 kohdassa vahvistetut tavoitteet, tilanteeseen, jossa on kyse Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 2 artiklan 4 kappaleen vastaisesta väkivallan käytöstä ja siis yleisesti sovellettavien (erga omnes) kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvoitteiden rikkomisesta (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 164 kohta).

154 Kolmanneksi neuvosto saattoi näiden tavoitteiden ensisijaisen merkittävyyden perusteella katsoa harkintavaltansa rajoja ylittämättä, että i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisesta aiheutuneet elinkeinovapauden rajoitukset olivat asianmukaisia ja tarpeellisia Venäjän federaatioon kohdistuvan paineen lisäämiseksi. Näin ollen tällaisia rajoituksia ei voida pitää tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomana ja sietämättömänä puuttumisena, jolla loukattaisiin niiden yhteisöjen, joita kyseinen kriteeri koskee, elinkeinovapauden keskeistä sisältöä. Näillä toimenpiteillä ei nimittäin estetä venäläisiä tietotekniikka-alan yrityksiä harjoittamasta liiketoimintaansa.

155 Tämän vuoksi ei voida katsoa, että i alakohdassa vahvistetulla kriteerillä puututaan suhteettomasti elinkeinovapauteen.

156 Näin ollen kolmas väite ja sen seurauksena ensimmäinen kanneperuste kokonaisuudessaan on hylättävä.

***Toinen kanneperuste, joka koskee tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä***

157 Kanteessa ja ensimmäisessä kanteen tarkistamista koskevassa kirjelmässään kantaja väittää, että peruste, jolla sen nimen merkitseminen kyseessä oleviin luetteloihin oikeutettiin alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä ja toisissa pysyttämistoimissa, ei ole riittävän täsmällinen ja konkreettinen, koska siinä ainoastaan toistetaan kyseinen luetteloon merkitsemistä koskeva kriteeri eikä se sisällä mitään kantajan yksilölliseen tilanteeseen liittyviä tietoja. Neuvosto esitti vain yleisiä ja stereotyyppisiä perusteluja, jotka yhtä lukuun ottamatta pätevät kaikkiin yhtiöihin, joiden nimet on merkitty kyseessä oleviin luetteloihin i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla.

158 Yhtäältä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tehokasta oikeussuojaa koskeva oikeus, joka taataan perusoikeuskirjan 47 artiklassa, edellyttää, että asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista joko suoraan päätöksestä itsestään tai ilmoituksella asianomaisen pyynnöstä (ks. tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 13.9.2018, Sberbank of Russia v. neuvosto, T-732/14, EU:T:2018:541, 112 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

159 Toisaalta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että SEUT 296 artiklassa edellytetyistä perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimen antaneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta ne voivat arvioida sen perusteltavuutta, ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden (ks. tuomio 15.11.2012, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 22.4.2021, neuvosto v. PKK, C-46/19 P, EU:C:2021:316, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 4.9.2024, Shamalov v. neuvosto, T-651/22, ei julkaistu, EU:T:2024:576, 37 kohta).

160 SEUT 296 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kyseisen toimenpiteen luonteen ja sen asiayhteyden mukaan, jossa se on tehty. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat erityisesti toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille toimi on osoitettu, tai muilla henkilöillä, joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Ei etenkään edellytetä sitä, että perusteluissa esitetään kaikki asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, koska tutkittaessa, ovatko perustelut riittäviä, on otettava huomioon niiden sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Näin ollen asianomaiselle vastainen toimi on riittävästi perusteltu silloin, kun se on tehty asianomaiselle tutussa asiayhteydessä, minkä vuoksi hän pystyy ymmärtämään itseensä kohdistuvan toimenpiteen ulottuvuuden (ks. tuomio 15.11.2012, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 53 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 122 kohta ja 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 64 kohta).

161 Oikeuskäytännössä on myös täsmennetty, että rajoittavan toimenpiteen määräävän neuvoston toimen perusteluissa on mainittava paitsi tämän toimenpiteen oikeudellinen perusta myös erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella neuvosto katsoo harkintavaltaansa käyttäessään, että asianomaiseen on kohdistettava tällainen toimenpide (ks. tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 66 kohta).

162 Varojen jäädyttämistä koskevan toimenpiteen perusteluja ei voida lähtökohtaisesti esittää ainoastaan yleisin ja stereotyyppisin sanamuodoin, vaan tällaisessa toimenpiteessä on päinvastoin esitettävä ne erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella neuvosto katsoo, että merkityksellistä säännöstöä on sovellettava asianomaiseen (ks. tuomio 15.9.2016, Yanukovych v. neuvosto, T-346/14, EU:T:2016:497, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 30.1.2019, Stavytskyi v. neuvosto, T-290/17, EU:T:2019:37, 47 kohta).

163 SEUT 296 artiklassa määrätty perusteluvelvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta. Päätöksen perusteluissa toistetaan näet virallisesti päätöksen perustana olevat syyt. Jos nämä syyt ovat virheellisiä, ne rasittavat päätöksen asiasisällön laillisuutta mutta eivät sen perusteluja, jotka saattavat olla riittävät, vaikka niissä esitetään virheellisiä syitä. Väitteet ja lausumat, joilla pyritään riitauttamaan toimen hyväksyttävyys, ovat näin ollen tehottomia perustelujen puuttumista tai niiden puutteellisuutta koskevan kanneperusteen yhteydessä (ks. tuomio 18.6.2015, Ipatau v. neuvosto, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja 30.11.2022, PKK v. neuvosto, T-316/14 RENV ja T-148/19, EU:T:2022:727, 234 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

164 Aluksi on todettava, että kantajan vastauksessaan esittämät väitteet, joilla pyritään kiistämään perustelujen asiallinen paikkansapitävyys, koskevat todellisuudessa merkitsemisperusteen perusteltavuutta. Näin ollen nämä väitteet on hylättävä, koska ne eivät ole merkityksellisiä nyt käsiteltävän kanneperusteen kannalta, ja ne tutkitaan jäljempänä kolmannen kanneperusteen yhteydessä.

165 Ensinnäkin on todettava neuvoston tapaan, ettei kantaja väitä, ettei se kyennyt ymmärtämään perustetta, jonka nojalla sen nimi merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä ja toisissa pysyttämistoimissa.

166 Toiseksi kantaja ei myöskään väitä, ettei se tiennyt siitä, missä asiayhteydessä kyseiset toimet annettiin, eikä siitä, mihin päämääriin niillä pyrittiin, eli – kuten päätöksen 2023/1218 ja asetuksen 2023/1215 johdanto-osan perustelukappaleista ilmenee –, lisäämään Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta toteuttamalla rajoittavia toimenpiteitä vastauksena informaatiosotaan, jota Venäjän federaatio käyttää Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan toteuttamiseksi.

167 Kolmanneksi alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä ja toisissa pysyttämistoimissa mainitusta perusteesta, joka esitettiin edellä 8 kohdassa, käy riittävän selvästi ilmi, että neuvosto merkitsi kantajan nimen kyseessä oleviin luetteloihin ja pysytti sen niissä i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla, mitä neuvosto ei kiistä.

168 Toisin kuin kantaja väittää, on todettava, että kyseisessä perusteessa neuvosto ei tyytynyt vain toistamaan i alakohdassa vahvistetun kriteerin otsikkoa. Maininnat, joiden mukaan kantaja on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on FSB:n lupa, ovat nimittäin kantajan yksilölliseen tilanteeseen liittyviä tietoja.

169 Neljänneksi perustelujen väitetystä stereotyyppisyydestä on todettava, että vaikka alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä ja toisissa pysyttämistoimissa esitetyssä perusteessa mainitut seikat ovat samat kuin ne, joiden perusteella muihin kyseessä olevissa luetteloissa mainittuihin henkilöihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, niillä pyritään kuitenkin kuvaamaan kantajan, jolla on, samoin perustein kuin muilla Venäjän tietotekniikka-alalla toimivilla

yhteisöillä, FSB:n lupa, konkreettista tilannetta (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 115 kohta; tuomio 15.9.2016, Yanukovych v. neuvosto, T-346/14, EU:T:2016:497, 82 kohta ja tuomio 30.1.2019, Stavytskyi v. neuvosto, T-290/17, EU:T:2019:37, 56 kohta).

170 Toisin kuin kantaja väittää, se, että muiden i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytykset täyttävien yhteisöjen nimet merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin samankaltaisin perustein kuin kantajan nimi, ei tarkoita, etteivät alkuperäisten toimien ja ensimmäisten ja toisten pysyttämistoimien perustelut koskeneet myös kantajan omaa tilannetta.

171 Näin ollen alkuperäisten toimien ja ensimmäisten ja toisten pysyttämistoimien perusteluista ilmenee, että ne erityiset ja konkreettiset syyt, joiden vuoksi neuvosto merkitsi kantajan nimen kyseessä oleviin luetteloihin ja pysytti sen niissä, on mainittu riittävän selvästi ja täsmällisesti, jotta kantaja voi ymmärtää ne ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi harjoittaa tältä osin valvontaansa.

172 Tästä seuraa, että toinen kanneperuste on hylättävä.

### *Kolmas kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä*

173 Aluksi on todettava, että kolmannen kanneperusteen on katsottava koskevan arviointivirheitä eikä ilmeisiä arviointivirheitä. Vaikka pitää paikkansa, että neuvostolla on tiettyä harkintavaltaa sen määrittelemiseksi tapauskohtaisesti, täyttyvätkö ne oikeudelliset kriteerit, joihin kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet perustuvat, unionin tuomioistuinten on nimittäin valvottava, pääsääntöisesti täysimääräisesti, kaikkien unionin toimien laillisuutta (ks. tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

174 Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää muun muassa, että unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että rajoittavien toimenpiteiden käyttöönotosta tai pysyttämisestä tehty päätös, joka koskee kyseistä henkilöä tai yhteisöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden väitettyjen tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla vaikuttavissa perusteluissa, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, näyttöä (ks. tuomio 19.12.2018, Azarov v. neuvosto, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

175 Tällainen arviointi on tehtävä siten, ettei näyttöä ja tietoja tutkita irrallisesti vaan siinä asiayhteydessä, johon ne kuuluvat. Neuvosto nimittäin täyttää sille kuuluvan todistustaakan, jos se esittää unionin tuomioistuimille riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, jonka perusteella voidaan osoittaa, että rajoittavan toimenpiteen kohteena oleva henkilö on riidanalaisten toimien antamisajankohtana täyttänyt sovellettavassa kriteerissä asetetut edellytykset (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 124 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

176 Unionin toimivaltaisen viranomaisen velvollisuutena nimittäin on riitautustilanteessa osoittaa, että kyseistä henkilöä tai yhteisöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja, eikä siis ole tällaisen henkilön tai yhteisön asiana esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

177 Oikeuttaakseen henkilön nimen säilyttämisen kyseisissä luetteloissa neuvostoa ei ole kielletty tukeutumasta samaan näyttöön, jolla kantajan nimen alkuperäinen luetteloihin sisällyttäminen tai sisällyttäminen uudelleen kyseisiin luetteloihin tai hänen nimensä aiempi säilyttäminen kyseisissä luetteloissa on oikeutettu, kunhan yhtäältä luetteloihin sisällyttämisen perusteet ovat säilyneet muuttumattomina ja toisaalta asiayhteys ei ole muuttunut siinä määrin, että näyttö olisi vanhentunut (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 169 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 29.5.2024, Belavia v. neuvosto, T-116/22, EU:T:2024:334, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen tilanteen kehittymisen arvioinnissa on huomioitava yhtäältä paitsi tilanne siinä maassa, jonka osalta rajoittavien toimenpiteiden järjestelmä on otettu käyttöön, myös asianomaisen henkilön henkilökohtainen tilanne, ja toisaalta kaikki merkitykselliset seikat ja erityisesti rajoittaville toimenpiteille asetettujen tavoitteiden toteutumatta jääminen (ks. tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

178 Lisäksi on korostettava, että kyseisten toimenpiteiden asiayhteys on otettava huomioon ja näyttökynnystä, jota neuvostolta voidaan edellyttää, on mukautettava, koska todisteiden ja objektiivisten tietojen saaminen on vaikeaa (ks. tuomio 1.6. 2022, Prigozhin v. neuvosto, T-723/20, ei julkaistu, EU:T:2022:317, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 20.11.2024, Zubitskiy v. neuvosto, T-1074/23, ei julkaistu, EU:T:2024:840, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

179 Koska unionin viranomaisilla ei ole tutkintavaltuuksia kolmansissa maissa, niiden arvioinnin on todellisuudessa perustuttava yleisön saatavilla oleviin tietolähteisiin, selvityksiin, lehdistöartikkeleihin, tiedustelupalvelujen kertomuksiin tai muihin samankaltaisiin tietolähteisiin (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 115 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

180 Ukrainan tilanteeseen liittyvästä yleisestä asiayhteydestä on todettava, että riidanalaisten toimien antamisajankohtana Ukrainan tilanne oli edelleen vakava. Rajoittavat toimenpiteet olivat vastaavasti edelleen perusteltuja sen i alakohdassa vahvistetun kriteerin käyttöönoton tavoitteen kannalta, joka on lisätä Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta ja vastata informaatiosotaan, jota Venäjän federaatio käyttää Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan toteuttamiseksi (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 20.11.2024, Uss v. neuvosto, T-571/23, ei julkaistu, EU:T:2024:839, 134 ja 135 kohta ja tuomio 20.11.2024, Zubitskiy v. neuvosto, T-1074/23, ei julkaistu, EU:T:2024:840, 110 ja 111 kohta).

181 Kantajan erityisestä tilanteesta on muistutettava, että kantajan nimen merkitseminen kyseessä oleviin luetteloihin i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla edellyttää kahden edellytyksen täyttymistä, eli ensinnäkin sitä, että kantaja on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, ja toiseksi sitä, että sillä on FSB:n lupa.

*Alkuperäiset toimet ja ensimmäiset pysyttämistoimet*

182 Kantaja väittää, että sen nimen merkitseminen kyseessä oleviin luetteloihin ja pysyttäminen niissä perustuvat vahvistamattomiin ja virheellisiin väitteisiin ja ettei neuvosto ole osoittanut, että kantajaan sovelletaan i alakohdassa vahvistettua kriteeriä.

183 Kantaja väittää, että se nimettiin alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä pysyttämistoimissa oikeushenkilönä tai ”oikeudellisena yhteisönä” ja että se ei holdingyhtiönä täytä i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetettuja edellytyksiä.

184 Aluksi on muistutettava, että alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä pysyttämistoimissa kantaja merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin nimellä ”Positive Group PJSC (alias Positive technologies, alias Gruppa Pozitiva)”. Merkitsemisperusteeksi ilmoitettiin, kuten edellä 8 kohdassa esitetään, että se ”on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on [FSB:n] lupa”.

185 Tästä seuraa, että alkuperäiset toimet ja ensimmäiset pysyttämistoimet kohdistettiin kantajaan yhteisönä, joka nimettiin joko sen omalla nimellä tai nimellä Positive Technologies.

186 Tältä osin on todettava, että toimintansa selostamiseksi kantaja on itse toimittanut kanteensa liitteissä A.13–A.22 otteita Positive Technologiesin internetsivustolta ptsecurity.com, jonka se esittelee ”omana” internetsivustonaan.

187 Esimerkiksi kanteen liitteissä A.13 ja A.14 mainitaan, että ”Positive Technologies on Venäjän ensimmäinen ja ainoa Moskovan pörssiin listautunut kyberturvallisuusyritys”.

188 Lisäksi, kuten neuvosto tuo esiin, alkuperäisten toimien antamisen jälkeen 23.6.2023 julkaistun lehdistölausunnon, joka esitetään vastineen liitteessä B.29, ovat antaneet Positive Technologiesin edustajat, ja siinä mainitaan ”[unionin] päätös määrätä pakotteita Positive Technologiesille”. Kantaja ilmoittaa olevansa kyseisen lausunnon antaja.

189 Tältä osin on todettava, että liite B.29 sisältää neljä eri internetsivustoilta peräisin olevaa lehtiartikkelia, jotka on julkaistu 23.6.2023 ja 24.6.2023, jotka liittyvät Positive Technologiesille määrättyihin pakotteisiin ja joissa mainitaan kyseinen lausunto. Internetsivustoilla rg.ru ja xakes.ru sekä MNIAP:n internetsivustolla julkaistujen artikkelien mukaan lausunto on Positive Technologiesin antama. Internetsivustolla cnews.ru ilmoitetaan, että se on kantajan edustajien antama.

190 Istunnossa kantaja selitti, että Positive Technologies on toiminimi, joka viittaa kantajasta holdingyhtiönä sekä sen tytäryhtiöistä muodostuvaan konserniin kokonaisuutena, ja että internetsivuston ptsecurity.com tarkoituksena on esitellä Positive Technologies -konsernin toimintoja kokonaisuutena.

191 On todettava, että esitellessään internetsivuston ptsecurity.com ”omana” internetsivustonaan ja antaessaan lausuntoja Positive Technologiesin nimellä kantaja myöntää implisiittisesti mutta väistämättä, ettei Positive Technologies -yhteisön ja kantajan itsensä välillä ole eroa.

192 Tästä seuraa, että se alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä pysyttämistoimissa nimetty henkilö, jonka on osoitettava täyttävän i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut edellytykset, on kantaja alias Positive Technologies alias Gruppa Pozitiva yhteisönä eikä kantaja yhtiönä tai oikeushenkilönä.

193 Ensinnäkin i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetusta ensimmäisestä edellytyksestä on todettava, ettei kantaja kiistä, että se toimii Venäjän tietotekniikka-alalla.

194 Tältä osin on todettava, että kanteessaan kantaja ilmoittaa, että sen toimialana on kyberturvallisuus- ja tietoturvaratkaisujen toimittaminen ja että se tarjoaa ohjelmistoratkaisuja ja -järjestelmiä erityisesti yrityksille, jotta ne voivat suojautua kyberhyökkäyksiltä. Toimintansa selittämiseksi kantaja esittää kanteensa liitteissä A.13–A.22 myös otteita Positive Technologiesin internetsivustolta ptsecurity.com.

195 Kanteessaan kantaja ilmoittaa, ettei se kiistä ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvien asiakirjojen nro 1 ja nro 6, jotka ovat otteita julkisista yritystietokannoista, paikkansapitävyyttä, mutta väittää, etteivät kyseiset asiakirjat ole merkityksellisiä siltä osin kuin on kyse sen nimen merkitsemisestä kyseessä olevin luetteloihin.

196 Ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvästä asiakirjasta nro 1, johon sisältyy Ready Ratios -yritystietokannasta saatu kantajaa koskeva tietosivu, ilmenee, että kantajan päätoimialana on holdingyhtiön toiminta. Kyseisessä asiakirjassa mainitaan, että kantajan toimialoina ovat myös ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus, laitteistokonsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietotekniset palvelut sekä tietokantojen ja tietovarantojen luontiin ja käyttöön liittyvä toiminta.

197 Lisäksi ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvä asiakirja nro 6, jossa on kantajaa koskeva ote venäläisestä Spark-Interfax-kaupparekisteristä, osoittaa muun muassa, että kantaja toimii Venäjän tietotekniikka-alalla.

198 Tämä tarkoittaa, että kyseiset asiakirjat ovat merkityksellisiä siltä osin kuin niissä kuvataan kantajan toimintaa, koska neuvosto on niiden perusteella pystynyt osoittamaan, että kantaja on ”Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö” ja että se täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun ensimmäisen edellytyksen.

199 Näin ollen on todettava, että neuvosto on näyttänyt riittävällä tavalla toteen ensimmäisen todistusaineiston perusteella, että alkuperäisten toimien ja ensimmäisten pysyttämistoimien antamisajankohtana kantaja oli ”Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö” ja että se tämän vuoksi täytti i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun ensimmäisen edellytyksen.

200 Toiseksi kantaja väittää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetusta toisesta edellytyksestä, ettei yksikään ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvistä asiakirjoista riitä osoittamaan, että sillä on FSB:n lupa ja että se kehittää teknologiaa ja ohjelmistoja Venäjän turvallisuuspalvelulle ja siten avustaa informaatiosodassa.

201 On todettava, että sen osoittamiseksi, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun toisen edellytyksen, joka on FSB:n luvan hallussaolo, neuvosto tukeutui ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvään asiakirjaan nro 2. Kyseinen asiakirja on ote internetsivustolla ptsecurity.com, jota pidetään kantajan virallisena internetsivustona, julkaistusta PowerPoint-esityksestä, jossa luetellaan Positive Technologiesilla olevat eri luvat, joihin kuuluu FSB:n lupa.

202 Kantaja kiistää lähinnä ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvän asiakirjan nro 2 todistusarvon. Se väittää, että kyseisessä asiakirjassa, joka on tuskin luettavissa ja joka on päivätty vuonna 2019, ei ole mitään tietoa kantajalla neuvoston mukaan olevan luvan tyypistä. Kantaja väittää, ettei sillä joka tapauksessa ole minkäänlaista FSB:n lupaa.

203 Ensinnäkin on todettava ensimmäisestä todistusaineistosta ilmenevän, että vaikka asiakirja nro 2 on päivätty vuonna 2019, neuvosto tarkasteli sitä 13.2.2023. Kantaja ei esitä mitään perusteluja väittääkseen, että internetsivustolla ptsecurity.com saatavilla olevat tiedot olivat vanhentuneita sillon, kun neuvosto tarkasteli niitä, eli ennen alkuperäisten toimien ja ensimmäisten pysyttämistoimien antamista.

204 On myös todettava, että vaikka asiakirjaan nro 2 sisältyvät lupien jäljennökset ovat todellakin heikkolaatuisia, internetsivuston ptsecurity.com kyseisellä sivulla mainitaan kuitenkin selvästi, että Positive Technologiesilla on FSB:n lupa.

205 Koska i alakohdassa vahvistettu kriteeri koskee kaikentyyppisiä FSB:n hallinnoimia lupia, sillä, että asiakirjasta nro 2 ei ole selvästi luettavissa, minkä tyyppisestä FSB:n luvasta on kyse, ei ole tässä merkitystä.

206 Lisäksi on todettava, että asiakirjan nro 2 sisältöä tukevat vastineen liitteissä B.27 ja B.28 toimitetut otteet internetsivustolta ptsecurity.com.

207 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen laillisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimen antamisajankohtana (ks. tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

208 Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä oleva aineellisen lainmukaisuuden valvonta on suoritettava paitsi riidanalaisten toimien perusteisiin sisältyvien seikkojen valossa myös niiden seikkojen valossa, jotka, jos asia riitautetaan, neuvosto esittää unionin yleiselle tuomioistuimelle osoittaakseen näissä perusteissa väitettyjen tosiseikkojen paikkansapitävyyden (ks. tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

209 Se, että jokin seikka on toimitettu sen henkilön puolesta puhuvana seikkana, jota rajoittavat toimenpiteet koskevat, ei ole esteenä sille, että tähän seikkaan mahdollisesti vedotaan kyseistä henkilöä vastaan sen toteamiseksi, että häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden taustalla olevat perusteet ovat perusteltuja (ks. tuomio 14.3.2018, Kim ym. v. neuvosto ja komissio, T-533/15 ja T-264/16, EU:T:2018:138, 115 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Mordashova v. neuvosto, T-497/22, ei julkaistu, EU:T:2024:604, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

210 Vastineen liitteessä B.27 on 20.11.2014 päivätty internetsivuston ptsecurity.com ote, jonka otsikko on ”Positive Technologies received a license from the FSB, allowing work with cryptographic protection tools” (Positive Technologies sai FSB:ltä luvan työskennellä salausvälineiden alalla). Samassa otteessa Positive Technologies ilmoittaa, että FSB:n lupa, jonka se oli saanut valtionsalaisuuksiksi luokiteltujen tietojen käyttöön liittyviin töihin, oli uudistettu.

211 Vastineen liitteessä B.28 on myös vuonna 2018 päivätty internetsivuston ptsecurity.com ote, jossa on luettelo Positive Technologiesilla olevista luvista ja todistuksista, joihin sisältyy ”Venäjän FSB:n myöntämä lupa työskennellä salausvälineiden alalla” sekä ”Venäjän FSB:n myöntämä lupa suorittaa töitä, joissa käytetään valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja” sekä jäljennökset molemmista luvista.

212 Vastauksessaan kantaja väittää, että internetsivuston ptsecurity.com otteet, jotka neuvosto toimitti vastineen liitteissä B.27 ja B.28, eivät koske kantajaa. Yhtäältä kantaja väittää, että vastineen liitteessä B.27 oleva 20.11.2014 julkaistu lausunto ei voi koskea kantajaa, koska se on rekisteröitynyt yritykseksi 27.9.2017. Toisaalta se väittää, että vastineen liitteessä B.28 toimitetuissa luvissa mainitut rekisteröintinumero ja verotunniste eivät kuulu sille ja että kyseiset luvat on päivätty 28.4.2015 ja 10.11.2014 eli ennen sen rekisteröitymispäivää.

213 On todettava, että nämä kantajan väitteet perustuvat siihen virheelliseen oletukseen, että kantaja on merkitty kyseessä oleviin luetteloihin oikeushenkilönä.

214 On nimittäin muistutettava, että merkitsemisperuste koskee kantajaa alias Positive Technologiesia yhteisönä eikä oikeushenkilönä.

215 Tästä seuraa, ettei päivällä, jona kantaja on rekisteröitynyt kaupparekisteriin oikeushenkilönä, ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko kyseisellä yhteisöllä lupa vai ei.

216 Lisäksi on huomautettava, että kuvatessaan toimintaansa kantaja tukeutuu vuonna 2023 päivättyyn internetsivuston ptsecurity.com otteeseen, joka esitetään kanteen liitteessä A.14, ja toteaa, että ”kuten [sen] internetsivustolla todetaan: ’viimeisten 21 vuoden ajan [kantajan] ensisijaisena päämääränä on ollut torjua verkkohakkerien hyökkäyksiä’”. Toisesta kyseisen internetsivuston otteesta, jonka Alankomaiden kuningaskunta toimitti väliintulokirjelmänsä liitteessä N.7 ja jonka otsikko on ”About Company”, ilmenee, että Positive Technologies on perustettu vuonna 2002.

217 Vastineen liitteisiin B.27 ja B.28 sisältyvistä internetsivuston ptsecurity.com otteista siis ilmenee, että kyseisellä yhteisöllä eli kantajalla alias Positive Technologiesilla on FSB:n lupa.

218 Sen osoittamiseksi, että vastineen liitteeseen B.28 sisältyvissä luvissa mainittu verotunniste ei ole sen, kantaja toimittaa vastauksensa liitteessä C.15 kyseisten lupien käännökset.

219 Näistä käännöksistä ilmenee, että luvissa mainittu verotunniste vastaa Pozitiv Teknolodzhizin verotunnistetta, sellaisena kuin se ilmenee myös tätä koskevasta Ready Ratios -tietokannan otteesta, joka toimitettiin vastaajan vastauksen liitteessä D.2. Vastineen liitteessä B.28 todetaan, että Pozitiv Teknolodzhizilla on ollut 10.11.2014 lähtien FSB:n myöntämä lupa työskennellä salausvälineiden alalla ja 28.4.2015 lähtien FSB:n myöntämä lupa suorittaa Moskovan (Venäjä) kaupungissa ja alueella töitä, joissa käytetään valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja.

220 Ensinnäkin ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvä asiakirja nro 1 muodostuu kantajaa koskevasta Ready Ratios -yritystietokannan tietosivusta, joka on päivätty 13.2.2023. Kyseisestä asiakirjasta ilmenee, että Pozitiv Teknolodzhiz on kantajan tytäryhtiö ja että sillä ja kantajalla on ollut sama pääjohtaja 6.8.2021 lähtien.

221 Toiseksi neuvosto toimitti vastauksensa liitteessä Ready Ratios -yritystietokannasta saatuja kantajaa ja Pozitiv Teknolodzhizia koskevia tietosivuja, jotka on päivätty 15.3.2024 ja joista ilmenee, että niillä on sama pääjohtaja ja myös sama osoite ja sama perustaja ja että jälkimmäinen on rekisteröity 9.10.2007.

222 Kolmanneksi kantajan vuotta 2021 koskevasta konsolidoidusta tilinpäätöksestä sekä kantajan vuoden 2023 ensimmäistä neljännestä koskevasta konsolidoidusta osavuositilinpäätöksestä, jotka esitetään vastaajan vastauksen liitteessä, ilmenee, että Pozitiv Teknolodzhiz on kantajan tytäryhtiö, joka on sen täydessä määräysvallassa.

223 Kuten edellä 83–85 kohdassa todettiin, vaikka Pozitiv Teknolodzhiz on kantajasta oikeudellisesti erillinen oikeushenkilö, neuvosto saattoi näin ollen kyseisen määräysvallan perusteella pätevästi katsoa, että kantaja käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa kyseisessä tytäryhtiössä eikä tämä ole kantajaan nähden itsenäinen yhteisö.

224 Näin ollen on katsottava, kuten edellä 86 kohdasta ilmenee, että edellytykset, jotka i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetaan kantajan merkitsemiselle luetteloihin yhteisönä, täyttyvät, koska on osoitettu, että sen tytäryhtiöllä Pozitiv Teknolodzhizilla on FSB:n lupa.

225 Tästä seuraa, että sillä, ettei vastineen liitteissä B.27 ja B.28 esitetyissä FSB:n luvissa mainittu verotunniste vastaa kantajalle oikeushenkilönä annettua verotunnistetta, ei ole merkitystä osoitettaessa, että kantaja yhteisönä täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut luetteloihin merkitsemisen edellytykset.

226 Edellä esitetystä seuraa, ettei neuvosto tehnyt arviointivirhettä, kun se katsoi, että kantaja alias Positive Technologies on yhteisö, jolla on FSB:n lupa.

227 Kantajan esittämät muut argumentit eivät horjuta tätä päätelmää.

228 Ensinnäkin kantaja tukeutuu operatiivisen johtajansa lausuntoon väittäessään, ettei sillä ole minkäänlaista FSB:n lupaa. Kyseisessä 12.9.2023 päivätyssä lausunnossa kantajan operatiivinen johtaja vakuuttaa, että Positive Group PAO:lla, jonka verotunniste on 9718077239, ei ole eikä ole koskaan ollut FSB:n tai muun valtion viranomaisen myöntämää lupaa.

229 On todettava, että käsiteltävässä asiassa tällä lausunnolla ei ole merkitystä, koska se koskee kantajaa oikeushenkilönä eikä alkuperäisten toimien ja ensimmäisten pysyttämistoimien kohteena olevana yhteisönä.

230 Toiseksi kantaja väittää, että ensimmäisen todistusaineiston asiakirjasta nro 1, joka sisältää päivätyn Ready Ratios -yritystietokannasta saadun kantajaa koskevan tietosivun, joka on päivätty 13.2.2023, ilmenee, ettei sillä ole minkäänlaista lupaa. Kantaja toteaa, että kyseisellä tietosivulla mainitaan edelleen asianomaisilla yrityksillä olevat luvat sekä toiminnot, joihin ne on myönnetty.

231 Tältä osin on muistutettava, että asiakirjaan nro 2 sisältyvä FSB:n lupa kuuluu Pozitiv Teknolodzhizille, joka on kantajan tytäryhtiö. Näin ollen se, ettei tätä lupaa mainita Ready Ratios -yritystietokannan otteessa, joka koskee kantajaa oikeushenkilönä, ei voi osoittaa, että merkitsemisperusteessa mainitulla yhteisöllä ei ollut FSB:n lupaa.

232 Kolmanneksi kantaja väittää, että asiakirja nro 1, joka sisältää Ready Ratios -yritystietokannasta saadun tietosivun, on uudempi ja siten merkityksellisempi kuin asiakirja nro 2, joka ei ole ollut enää saatavilla syyskuun 2023 jälkeen. Sen osoittamiseksi, että asiakirja nro 2 on vanhentunut eikä ole ollut enää saatavilla syyskuun 2023 jälkeen, kantaja esittää vastauksensa liitteessä C.14 internetsivuston pt.security.com sivun, joka on päivätty 8.2.2024 ja jossa on maininta ”not found” (ei löydy).

233 On kuitenkin todettava, ettei mainitulla liitteellä ole mitään todistusarvoa. Yhtäältä millään perusteella ei voida väittää, että kantajan vastauksen liitteessä C.14 oleva internetsivu vastaa asiakirjaan nro 2 sisältyvää internetsivuston pt.security.com sivua. Toisaalta kyseisen liitteen päiväyksen huomioon ottaen ei voida sulkea pois sitä, että sivu, jolla lueteltiin Positive Technologiesilla olevat luvat, on poistettu internetsivustolta pt.security.com vasta tämän kanteen nostamisen jälkeen.

234 Neljänneksi kantaja väittää, että sen lehdistössä julkaisemaa lausuntoa, joka esitetään vastineen liitteessä B.29, ei voida tulkita sen tunnustamiseksi, että kantajalla on FSB:n lupa.

235 Vastineen liite B.29 sisältää neljä eri internetsivustoilla julkaistua lehtiartikkelia, jotka mainittiin edellä 189 kohdassa ja jotka koskevat neuvoston päätöstä määrätä pakotteita Positive Technologiesille. Internetsivustoilla rg.ru ja xakes.ru sekä MNIAP:n internetsivustolla mainitaan väitetysti Positive Technologiesien antama lausunto, jonka mukaan ”unionin päätös määrätä Positive Technologiesille pakotteita perustuu siihen, että kyseisellä yrityksellä on Venäjän federaation FSB:n lupa” ja ”FSB:n luvan saaminen on ennakkoedellytys kaikkien kyberturvallisuusmarkkinoiden keskeisten toimijoiden työskentelylle”. On muistutettava, kuten edellä 188 kohdassa todetaan, että kantaja ilmoittaa olevansa tämän lausunnon antaja. Internetsivustolla cnews.ru julkaistussa artikkelissa tätä lausuntoa lainataan hieman eri tavalla, sillä sen mukaan ”[kantajan] edustajien mukaan yritykseen kohdistuva unionin päätös perustui siihen, että sillä oli FSB:n lupa”.

236 Yhtäältä kantaja esittäytyy kanteessaan kyberturvallisuusalan markkinajohtajaksi Positive Technologiesin nimellä, mikä kyseisen lausunnon mukaan tarkoittaa sitä, että sillä on FSB:n lupa. Toisaalta kantaja ei missään kohden kyseisessä lausunnossa kiistä sitä, että sillä on FSB:n lupa, minkä se myöntää olevan syynä oman nimensä tai Positive Technologiesin nimen merkitsemiseen kyseessä oleviin luetteloihin.

237 Siitä kantajan väitteestä, jonka mukaan neuvosto ei ole osoittanut kantajan tosiasiallisesti osallistuneen Venäjän federaation käymään informaatiosotaan ja kehittäneen teknologiaa Venäjän turvallisuuspalvelulle, on riittävää muistuttaa, ettei näissä ole kyse i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytyksestä.

238 Neuvoston ei nimittäin tarvinnut esittää todisteita siitä, että kantaja oli tosiasiallisesti tehnyt yhteistyötä Venäjän turvallisuuspalvelun kanssa, ja tämä väite on siten hylättävä tehottomana.

239 Tältä osin myös ne kantajan väitteet, joilla pyritään riitauttamaan ensimmäiseen todistusaineistoon sisältyvät asiakirjat nro 3 ja nro 5, ovat tehottomia. Kyseisssä asiakirjoissa nimittäin viitataan pakotteisiin, joita Amerikan yhdysvallat määräsi kantajalle vuonna 2021 sen vuoksi, että tämä oli järjestänyt vuosikonferensseja, joita oli käytetty FSB:n ja GRU:n rekrytointitilaisuuksina. Kyseiset asiakirjat eivät kuitenkaan ole merkityksellisiä sen osoittamiseksi, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut edellytykset.

240 Edellä esitetyn perusteella neuvosto ei tehnyt arviointivirhettä alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä pysyttämistoimissa, kun se katsoi, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytykset, ja sen vuoksi merkitsi kantajan nimen kyseessä oleviin luetteloihin ja pysytti sen niissä.

*Toiset pysyttämistoimet*

241 On muistutettava, että toisilla pysyttämistoimilla kantajan nimi pysytettiin kyseessä olevissa luetteloissa samasta syystä kuin se, joka esitettiin alkuperäisissä toimissa ja ensimmäisissä pysyttämistoimissa.

242 Toisista pysyttämistoimista esitetyssä kanteen tarkistamista koskevassa kirjelmässä, joka jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.5.2024, kantaja tyytyy viittaamaan samoihin väitteisiin, joihin se vetosi alkuperäisten toimien ja ensimmäisten pysyttämistoimien osalta.

243 Edellä 184–240 kohdassa esitetyistä syistä on näin ollen katsottava, ettei neuvosto tehnyt arviointivirhettä, kun se pysytti kantajan nimen kyseessä olevissa luetteloissa toisilla pysyttämistoimilla.

*Kolmannet pysyttämistoimet*

244 Kolmansilla pysyttämistoimilla neuvosto pysytti kantajan nimen kyseessä olevissa luetteloissa nimellä ”Positive Group PJSC (alias Positive technologies, alias Gruppa Pozitiva)” ja muutti luetteloihin merkitsemisen perustetta i alakohdassa vahvistetun kriteerin mukaisesti. Kyseisessä perusteessa, jotka esitettiin edellä 24 kohdassa, mainitaan, että kantaja on monialayrityksen, johon kuuluu AO Pozitiv Teknolodzhiz, holdingyhtiö, että AO Pozitiv Teknolodzhiz toimii Venäjän tietotekniikka-alalla ja sillä on FSB:n lupa ja että näin ollen kantaja on Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö, jolla on FSB:n lupa.

245 Kantajaan kohdistuvien kolmansien pysyttämistoimien oikeuttamiseksi neuvosto tukeutui lisäksi kolmanteen todistusaineistoon.

246 Ensinnäkin i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetusta ensimmäisestä edellytyksestä on todettava, että kolmanteen todistusaineistoon sisältyvässä asiakirjassa nro 3 on ote Ready Ratios -yritystietokannasta saadusta Pozitiv Teknolodzhizia koskevasta tietosivusta, josta ilmenee, että sen toimialana on ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus.

247 Kolmanteen todistusaineistoon sisältyvät asiakirjat nro 6 ja nro 7 ovat 3.7.2024 päivättyjä internetsivuston pt.security.com sivuja, joista ilmenee, että Pozitiv Teknolodzhiz on kantajan tytäryhtiö, joka on sen täydessä määräysvallassa, ja että se toimii Venäjän tietotekniikka-alalla.

248 Tästä seuraa, että Pozitiv Teknolodzhiz on kantajan tytäryhtiö, joka on sen täydessä määräysvallassa ja joka toimii Venäjän tietotekniikka-alalla.

249 Tältä osin on muistutettava edellä 220–223 kohdasta ilmenevän, että kantajan tytäryhtiö Pozitiv Teknolodzhiz on sen täydessä määräysvallassa, että niillä on sama johtaja ja sama osoite, mitä kantaja ei kiistä, ja että neuvosto saattoi näin ollen pätevästi todeta, että ne muodostavat yhden yhteisön.

250 Näin ollen on todettava, että neuvosto on riittävällä tavalla näyttänyt toteen kolmannen todistusaineiston perusteella, että kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana kantaja oli ”Venäjän tietotekniikka-alalla toimiva yhteisö” ja että se tästä syystä täytti i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun ensimmäisen edellytyksen, mitä kantaja ei kiistä.

251 Toiseksi kantaja väittää kolmansista pysyttämistoimista esittämässään kanteen tarkistamista koskevassa kirjelmässä lähinnä, että neuvosto teki arviointivirheen, kun se katsoi, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun toisen edellytyksen, joka koskee FSB:n luvan hallussaoloa.

252 Ensinnäkin kantaja väittää, ettei sen nimeä voida merkitä kyseessä oleviin luetteloihin sillä perusteella, että sen yhdellä tytäryhtiöllä on väitetysti FSB:n lupa. Kantajan mukaan i alakohdassa vahvistetun kriteerin sanamuodon mukainen tulkinta edellyttää, että FSB:n lupa on toimenpiteiden kohteena olevalla yhteisöllä itsellään. Kantaja väittää, että emoyhtiön ja tytäryhtiön välisessä suhteessa molemmat yhteisöt ovat oikeudellisesti erillisiä toisistaan ja ettei tytäryhtiön käyttäytymistä voida automaattisesti lukea emoyhtiön syyksi. Luvalla annetaan valtuudet ainoastaan sille oikeushenkilölle, jolle se on myönnetty.

253 Yhtäältä on muistutettava, että kolmannet pysyttämistoimet eivät koske kantajaa oikeushenkilönä vaan yhteisönä. Näin ollen sillä, että kantaja on tytäryhtiöstään erillinen oikeushenkilö, ei ole merkitystä osoitettaessa, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut merkitsemisedellytykset.

254 Toisaalta i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltaminen ei, toisin kuin kantaja väittää, tarkoita sitä, että tytäryhtiön käyttäytyminen luetaan emoyhtiön syyksi. On muistutettava, ettei i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltaminen edellytä näytön esittämistä siitä, että kantaja tai sen tytäryhtiö on käyttäytynyt jollain tietyllä tavalla, vaan ainoastaan sen osoittamista, että rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevalla yhteisöllä on FSB:n lupa.

255 Näin ollen väite, jonka mukaan yksikään toinen yhteisö eli emoyhtiö tai jokin toinen tytäryhtiö ei voi käyttää oikeushenkilölle myönnettyä lupaa, on tehoton.

256 Lisäksi on muistutettava edellä 249 kohdasta ilmenevän, että neuvosto on pätevästi katsonut, että Pozitiv Teknolodzhiz ja kantaja muodostivat yhden yhteisön.

257 Näin ollen, kuten edellä 86 kohdasta ilmenee, edellytykset kantajan merkitsemiselle kyseessä oleviin luetteloihin yhteisönä i alakohdassa vahvistetun kriteerin nojalla täyttyvät, jos osoitetaan, että sen tytäryhtiö Pozitiv Teknolodzhiz täyttää nämä edellytykset.

258 Toiseksi kantaja väittää, ettei kolmanteen todistusaineistoon sisälly mitään merkityksellisiä tietoja siitä, että Pozitiv Teknolodzhizilla on FSB:n lupa.

259 Sen osoittamiseksi, että Pozitiv Teknolodzhizilla oli FSB:n lupa, neuvosto tukeutui useisiin kolmanteen todistusaineistoon sisältyviin asiakirjoihin. Asiakirja nro 2, joka sisältyi jo ensimmäiseen todistusaineistoon ja joka mainittiin edellä 201 kohdassa, on ote Positive Technologiesin internetsivustolla ptsecurity.com julkaistusta PowerPoint-esityksestä, jossa luetellaan Positive Technologiesilla olevat eri luvat, joihin sisältyy FSB:n lupa. Asiakirja nro 8, joka on samanlainen kuin edellä 211 kohdassa mainittu asiakirja, sisältää tämän saman internetsivuston otteen, joka on päivätty vuonna 2018 ja jota neuvosto tarkasteli 3.7.2024, ja siinä on luettelo Positive Technologiesilla olevista luvista ja todistuksista, joihin sisältyvät ”Venäjän FSB:n myöntämä lupa työskennellä salausvälineiden alalla” ja ”Venäjän FSB:n myöntämä lupa suorittaa töitä, joissa käytetään valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja”, sekä jäljennökset molemmista luvista. Myös asiakirjaan nro 9, joka on samanlainen kuin edellä 210 kohdassa mainittu asiakirja, sisältyy 20.11.2014 päivätty internetsivuston ptsecurity.com ote, jota neuvosto tarkasteli marraskuussa 2023 ja jonka otsikko on ”Positive Technologies received a license from

the FSB, allowing work with cryptographic protection tools”, ja siinä mainitaan toiminnot, joihin tämä lupa on myönnetty. Samassa otteessa Positive Technologies ilmoittaa, että FSB:n lupa, jonka se oli saanut valtionsalaisuuksiksi luokiteltujen tietojen käyttöön liittyviin töihin, oli uudistettu.

260 Kantaja väittää, että asiakirja nro 2 on tuskin luettavissa ja ettei sen perusteella pystytä määrittämään kantajalla olevan luvan tyyppiä eikä sitä, kenelle lupa kuuluu ja oliko se kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana yhä voimassa.

261 On muistutettava, kuten edellä 204 ja 205 kohdasta ilmenee, että asiakirjaan nro 2 sisältyvällä Positive Technologiesin internetsivuston sivulla mainitaan, että tällä on FSB:n lupa, ja että sillä, ettei kyseisestä asiakirjasta ole selvästi luettavissa, minkä tyyppisestä FSB:n luvasta on kyse, ei ole merkitystä.

262 Kolmannessa todistusaineistossa asiakirjaa nro 2 täydentää asiakirja nro 8, johon sisältyy luettelo, josta käyvät selvästi ilmi Positive Technologiesilla olevat eri luvat, sekä jäljennökset kyseisistä kahdesta FSB:n luvasta, joiden käännökset kantaja toimitti vastauksensa liitteessä C.15.

263 Kuten edellä 219 kohdassa jo todettiin, kyseisissä luvissa mainittu verotunniste vastaa Pozitiv Teknolodzhizin verotunnistetta, joka ilmenee kolmannen todistusaineiston asiakirjaan nro 3 sisältyvästä Pozitiv Teknolodzhizia koskevasta Ready Ratios -tietokannan otteesta.

264 Ensin mainitusta, salausvälineitä käyttäviin toimintoihin tarkoitetusta FSB:n luvasta, jonka FSB myönsi Pozitiv Teknolodzhizille 10.11.2014, kantaja väittää, ettei neuvosto ole osoittanut, että tämä lupa oli kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana yhä voimassa.

265 Tältä osin on todettava, että FSB myönsi asiakirjaan nro 8 sisältyvän FSB:n luvan määräämättömäksi ajaksi ja että tästä neuvosto saattoi perustellusti päätellä, että Pozitiv Teknolodzhizilla oli edelleen tämä lupa kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana.

266 Lisäksi on muistutettava, että koska i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä edellytetään minkä tahansa tyyppistä FSB:n lupaa, kantajan väitteet, jotka koskevat tämän salaustoimintaan liittyvän luvan luonnetta, ovat tehottomia.

267 Toisesta FSB:n luvasta, jonka FSB myönsi 28.4.2015 Pozitiv Teknolodzhizille sellaisten töiden suorittamiseen, joissa käytetään valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja, ja joka oli voimassa 8.4.2020 asti, kantaja väittää, että sen voimassaolo on päättynyt.

268 Tältä osin on todettava, että neuvosto otti huomioon kolmanteen todistusaineistoon sisältyvän asiakirjan nro 9, jossa mainitaan, että kyseinen lupa oli myönnetty Pozitiv Teknolodzhizille sen aiemman luvan uusimiseksi tehdyn hakemuksen perusteella. Neuvosto piti näin ollen todennäköisenä, että Pozitiv Teknolodzhiz on hakenut uudelleen tämän luvan uusimista ja myös saanut sen uusituksi.

269 Toisin kuin kantaja väittää, se, että asiakirja nro 9 on päivätty vuonna 2014, ei riitä sen toteamiseen, ettei se ollut enää merkityksellinen kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana. Kyseisen asiakirjan perusteella voidaan nimittäin osoittaa, että Positive Technologies ilmoitti vuonna 2014, että tämän jälkimmäinen FSB:n lupa oli uusittu.

270 On muistutettava, että edellä 175 ja 176 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan neuvoston asiana on osoittaa, että kantajaa vastaan esitetyt perusteet olivat perusteltuja kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana, ja että neuvosto täyttää todistustaakkansa esittämällä riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden. Edellä 111, 177 ja 179 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan on myös otettava huomioon, että todisteiden ja tiettyjen tietojen saaminen on vaikeaa erityisesti Venäjän federaation ja Ukrainan välisen konfliktitilanteen takia.

271 Tältä osin vastaajan vastauksen liitteessä toimitetusta Pozitiv Teknolodzhiziin liittyvästä Ready Ratios -tietokannan otteesta ilmenee, että Pozitiv Teknolodzhizilla olevia lupia koskeva osa on poistettu kyseisestä tietokannasta Venäjän federaation lain nojalla ja sen tilalla on maininta ”pääsyä näihin tietoihin on rajoitettu”.

272 Neuvosto saattoi siten perustellusti katsoa, ettei tätä osaa olisi tarvinnut poistaa, jos Pozitiv Teknolodzhizilla ei olisi ollut minkäänlaista lupaa.

273 Tästä seuraa, että neuvosto tukeutui riittävän uskottavien todisteiden kokonaisuuteen, jonka nojalla se saattoi perustellusti katsoa, että Pozitiv Teknolodzhiz oli hakenut jälkimmäisen luvan, jonka se oli saanut sellaisten töiden suorittamiseen, joissa käytetään valtionsalaisuuksiksi luokiteltuja tietoja, uusimista vuoden 2020 jälkeen ja että sillä oli edelleen tämä lupa kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana.

274 Kantaja ei ole esittänyt mitään seikkaa, jolla tämä arvio voitaisiin kyseenalaistaa. Kun kantajalta kysyttiin tästä istunnossa, se vakuutti useaan kertaan, ettei sillä ole mitään tietoa siitä, onko Pozitiv Teknolodzhizilla FSB:n lupa vai ei.

275 Edellä esitetystä ilmenee, että kolmanteen todistusaineistoon sisältyvillä asiakirjoilla näytetään toteen oikeudellisesti riittävällä tavalla, että kantajan tytäryhtiöllä Pozitiv Teknolodzhizilla, joka on kantajan täydessä määräysvallassa, oli FSB:n lupa kolmansien pysyttämistoimien antamisajankohtana.

276 On siten katsottava, että neuvosto on näyttänyt toteen, että kantaja alias Positive Technologies on yhteisö, jolla on FSB:n lupa, ja että se täyttää i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetun toisen edellytyksen.

277 Näin ollen neuvosto ei tehnyt arviointivirhettä kolmansissa pysyttämistoimissa, kun se katsoi, että kantaja täyttää i alakohdassa vahvistetun kriteerin soveltamisedellytykset, ja kun se näin ollen pysytti kantajan nimen kyseessä olevissa luetteloissa.

278 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste on hylättävä.

***Neljäs kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja päätöksen, jolla kantajan nimi merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin, uudelleentarkastelua koskevan velvollisuuden laiminlyöntiä***

279 Neljäs kanneperuste jakautuu lähinnä kahteen osaan, joista ensimmäinen koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja toinen sitä, että neuvosto laiminlöi velvollisuutensa tarkastella uudelleen päätöstä, jolla kantajan nimi merkittiin kyseessä oleviin luetteloihin.

*Ensimmäinen osa, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista*

280 Vastauksessaan kantaja väittää lähinnä, että neuvosto loukkasi sen puolustautumisoikeuksia, koska se toimitti toisen todistusaineiston kantajalle liian myöhään.

281 Yhtäältä kantaja toteaa, ettei neuvosto toimittanut sille toista todistusaineistoa, joka on päivätty 16.5.2023 eli ennen alkuperäisten toimien antamista, vastauksena kantajan 13.7.2023 esittämään pyyntöön siitä, että sille toimitettaisiin asiakirja-aineisto, jonka perusteella sen nimi oli merkitty alkuperäisten toimien liitteessä oleviin luetteloihin. Toisaalta kantaja väittää, että koska toinen todistusaineisto toimitettiin sille sen jälkeen, kun se oli 25.9.2023 esittänyt pyynnön saada tutustua asiakirjoihin, joilla oli oikeutettu sen nimen pysyttäminen kyseessä olevissa luetteloissa, kyseiseen aineistoon sisältyi tämän pysyttämisen oikeuttaneita uusia todisteita. Neuvoston olisi siten pitänyt toimittaa nämä todisteet kantajalle ennen ensimmäisten pysyttämistoimien antamista.

282 Tältä osin on muistutettava, että rajoittavien toimenpiteiden valvonnassa unionin tuomioistuinten on valvottava, pääsääntöisesti täysimääräisesti, kaikkien unionin toimien laillisuutta perusoikeuksien kannalta, jotka ovat erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä. Näihin perusoikeuksiin kuuluvat muun muassa puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen ja oikeus tehokkaaseen tuomioistuimen tarjoamaan oikeussuojaan (ks. tuomio 16.10.2024, CRA v. neuvosto, T-201/23, EU:T:2024:697, 59 ja 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

283 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettu oikeus tulla kuulluksi kaikissa menettelyissä on osa puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatetta ja sillä taataan jokaiselle henkilölle tilaisuus esittää hallintomenettelyn aikana hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla kantansa ennen sellaisen päätöksen tekemistä, joka saattaa vaikuttaa hänen intresseihinsä epäedullisesti (ks. tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 79 kohta).

284 Oikeudesta tulla kuulluksi on todettava, että oikeuskäytännössä on katsottu, että kun on kyse alkuperäisestä päätöksestä, jolla henkilön tai yhteisön nimi merkitään luetteloon, johon merkittyjen varat jäädytetään, neuvoston velvollisuutena ei ole ilmoittaa ennakolta asianomaiselle henkilölle tai yhteisölle syitä, joiden perusteella se aikoo merkitä kyseisen henkilön tai yhteisön nimen tällaiseen luetteloon. Jotta tällaisen toimenpiteen tehokkuutta ei vaarannettaisi, sillä on nimittäin sen luonteen vuoksi oltava yllättävä vaikutus ja sitä on sovellettava välittömästi alkavin vaikutuksin. Asianomaisella henkilöllä tai yhteisöllä on myös neuvostolle esitetystä pyynnöstään oikeus esittää kantansa näistä seikoista sen jälkeen, kun toimi on toteutettu (ks. tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

285 Sitä vastoin menettelyssä, jossa on kyse erityisesti päätöksestä merkitä henkilön nimi rajoittavia toimenpiteitä koskevan toimen liitteessä olevaan luetteloon, puolustautumisoikeuksien ja tehokasta tuomioistuimen tarjoamaa oikeussuojaa koskevan oikeuden kunnioittaminen edellyttää, että unionin toimivaltainen viranomainen ilmaisee kyseessä olevalle henkilölle seikat, jotka tällä viranomaisella on käytössään kyseistä henkilöä vastaan päätöksensä perustaksi, jotta henkilö voi puolustaa oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättää kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, onko asian saattaminen unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi tarkoituksenmukaista. Kyseisen ilmaisemisen yhteydessä unionin toimivaltaisen viranomaisen on annettava henkilölle mahdollisuus ilmaista tehokkaasti näkemyksensä häntä vastaan esitetyistä perusteista (tuomio 10.5.2016, Mikhalchanka v. neuvosto, T-693/13, EU:T:2016:283, 46 ja 47

kohta ja tuomio 12.2.2020, Amisi Kumba v. neuvosto, T-163/18, EU:T:2020:57, 50 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 111 ja 112 kohta).

286 Oikeutta tulla kuulluksi ennen kuin annetaan päätös, jolla henkilön tai yhteisön nimi säilytetään rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen luettelossa, on kunnioitettava silloin, kun neuvosto vetoaa päätöksessä, jolla henkilön nimi säilytetään kyseisessä luettelossa, häntä koskeviin uusiin seikkoihin eli seikkoihin, joita ei mainita alkuperäisessä päätöksessä, jolla henkilön nimi merkittiin kyseiseen luetteloon (ks. tuomio 18.6.2015, Ipatau v. neuvosto, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

287 Kuitenkin silloin, kun asianomaisen henkilön tai yhteisön nimen pysyttäminen sellaisten henkilöiden tai yhteisöjen luettelossa, joihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, perustuu samoihin perusteisiin kuin ne, joilla perusteltiin alkuperäisen toimen antamista ilman, että huomioon on otettu uusia seikkoja tämän henkilön tai yhteisön osalta, neuvostolla ei ole velvollisuutta asianomaisen henkilön tai yhteisön kuulemista koskevan oikeuden noudattamiseksi ilmoittaa tälle uudelleen seikkoja, joihin aiotaan vedota kyseistä henkilöä tai yhteisöä vastaan (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 4.9.2024, Shamalov v. neuvosto, T-651/22, ei julkaistu, EU:T:2024:576, 124 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

288 Käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että toinen todistusaineisto sisältää EUH:n laatiman työasiakirjan, jonka aiheena on ”UKRAINE – –, Underlying/supporting evidence – Horizontal Evidence Pack – status based IT – territorial integrity regime” (UKRAINA – – Taustalla olevat/tukevat todisteet – Horisontaalinen todistusaineisto – tietotekniikkaan perustuva asema – alueellista koskemattomuutta koskeva järjestelmä). Tämä työasiakirja toimitettiin neuvostolle tueksi sen aikomukselle ottaa käyttöön uusi kriteeri rajoittavien toimenpiteiden kohdistamiselle Venäjän tietotekniikka-alalla toimiviin oikeushenkilöihin, yhteisöihin tai elimiin, joilla on FSB:n tai Venäjän kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnoima lupa. Kyseinen asiakirja sisältää useita Venäjän tiedonlevityksen ja tietotekniikan aloilla aiheuttamiin uhkiin, FSB:n lupiin ja Venäjän kauppa- ja teollisuusministerin hallinnoimaan aseita ja puolustustarvikkeita koskevaan lupaan liittyviä lähteitä.

289 Neuvoston tapaan on todettava, että toinen todistusaineisto muodostuu i alakohdassa vahvistetun kriteerin käyttöönoton tueksi laaditusta EUH:n työasiakirjasta mutta että siihen ei sisälly mitään todisteita, jotka liittyisivät kantajan yksilölliseen tilanteeseen tai sen nimen merkitsemiseen kyseessä oleviin luetteloihin, minkä kantaja myönsi istunnossa.

290 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeutta tulla kuulluksi, jota on noudatettava tiettyä henkilöä koskevassa hallinnollisessa menettelyssä, vaikka menettelystä ei olisi annettu mitään säännöksiä tai määräyksiä, ei voida laajentaa koskemaan SEU 29 artiklassa ja SEUT 215 artiklassa määrättyä menettelyä, joka johtaa yleisesti sovellettavien toimenpiteiden antamiseen, kuten nyt käsiteltävässä asiassa. Missään säännöksessä ei nimittäin velvoiteta neuvostoa ilmoittamaan kaikille yleisesti sovellettavan uuden kriteerin kohteena mahdollisesti oleville henkilöille tämän kriteerin hyväksymisestä (ks. tuomio 13.9.2023, Venezuela v. neuvosto, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

291 Koska toinen todistusaineisto ei sisältänyt mitään kantajaa vastaan puhuvaa seikkaa, jota olisi käytetty perusteena kantajan nimen merkitsemiselle kyseessä oleviin luetteloihin ja pysyttämiselle niissä, neuvosto ei edellä 284–286 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan ollut velvollinen toimittamaan tätä todistusaineistoa kantajalle vastauksena tämän 13.7.2023 esittämään pyyntöön eikä ennen ensimmäisten pysyttämistoimien antamista. Kantaja ei siis voi tehokkaasti vedota puolustautumisoikeuksiensa loukkaamiseen.

292 Näin ollen ensimmäinen osa on hylättävä, eikä niistä neuvoston väitteistä, joilla pyritään riitauttamaan sen tutkittavaksi ottaminen, ole tarpeen lausua.

*Toinen osa, jonka mukaan neuvosto laiminlöi velvollisuutensa tarkastella uudelleen päätöstään kantajan nimen merkitsemisestä kyseessä oleviin luetteloihin*

*– Ensimmäiset pysyttämistoimet*

293 Kantaja väittää, että neuvosto laiminlöi päätöksen 2014/145 6 artiklassa ja asetuksen N:o 269/2014 14 artiklassa säädetyn velvollisuutensa tarkastella säännöllisin väliajoin uudelleen rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloihin merkitsemisestä tekemiään päätöksiä varmistuakseen siitä, että nämä toimenpiteet ovat edelleen asianmukaisia. Kantaja väittää, että jos todisteet, jotka esitettiin tukemaan sen nimen merkitsemistä kyseessä oleviin luetteloihin, olisi tutkittu asianmukaisesti, tässä tutkinnassa olisi ilmennyt, ettei kantajalla ole FSB:n lupaa, ja sen olisi pitänyt johtaa kantajan nimen poistamiseen kyseessä olevista luetteloista.

294 Päätöksen 2014/145 6 artiklan kolmannessa alakohdassa säädetään, että ”tätä päätöstä tarkastellaan jatkuvasti uudelleen”. Asetuksen N:o 269/2014 14 artiklan 4 kohdassa mainitaan, että ”liitteessä I olevaa luetteloa tarkastellaan uudelleen säännöllisin väliajoin ja vähintään 12 kuukauden välein”.

295 On muistutettava, että rajoittavat toimenpiteet ovat ennalta ehkäiseviä ja jo määritelmällisesti luonteeltaan väliaikaisia toimenpiteitä, joiden pätevyys riippuu aina niiden antamiseen johtaneiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen vallitsemisesta edelleen sekä niiden pysyttämisen tarpeellisuudesta niihin liittyvän tavoitteen toteuttamiseksi. Neuvoston on näin ollen kyseisten toimenpiteiden säännöllisen uudelleentarkastelun yhteydessä tehtävä tilanteen ajantasaistettu arviointi ja selvitettävä niiden vaikutukset voidakseen määritellä, onko toimenpiteillä onnistuttu saavuttamaan tavoitteet, joihin asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen alkuperäisellä merkitsemisellä riidanalaiseen luetteloon on pyritty, vai voidaanko kyseisistä henkilöistä ja yhteisöistä edelleen tehdä samat päätelmät (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 168 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 29.5.2024, Belavia v. neuvosto, T-116/22, EU:T:2024:334, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.9.2024, Tokareva v. neuvosto, T-744/22, EU:T:2024:608, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

296 On myös muistutettava, että oikeuttaakseen henkilön nimen pysyttämisen luettelossa neuvostoa ei ole kielletty tukeutumasta samaan näyttöön, jolla asianomaisen henkilön nimen alkuperäinen luetteloon merkitseminen, uudelleen merkitseminen tai aiempi säilyttäminen on oikeutettu, kunhan yhtäältä luetteloon merkitsemisen perusteet ovat säilyneet muuttumattomina ja toisaalta asiayhteys ei ole muuttunut siinä määrin, että näyttö olisi vanhentunut. Tähän asiayhteyteen kuuluvat paitsi sen maan tilanne, jonka osalta rajoittavien toimenpiteiden järjestelmä on otettu

käyttöön, myös asianomaisen henkilön erityistilanne (ks. tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 169 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 29.5.2024, Belavia v. neuvosto, T-116/22, EU:T:2024:334, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

297 Käsiteltävässä asiassa virallisessa lehdessä 26.6.2023 julkaistussa ilmoituksessa, joka mainittiin edellä 9 kohdassa, ilmoitettiin alkuperäisillä toimilla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleville henkilöille, yhteisöille ja elimille, että ne voivat viimeistään 14.7.2023 esittää neuvostolle pyynnön, että tämä tarkastelisi uudelleen päätöstään merkitä niiden nimet kyseisten toimien liitteessä oleviin luetteloihin.

298 Yhtäältä kantaja ei käyttänyt sille tarjottua mahdollisuutta pyytää neuvostoa tarkastelemaan uudelleen kantajan nimen merkitsemistä kyseessä oleviin luetteloihin sen jälkeen, kun alkuperäiset toimet oli annettu.

299 Toisaalta on todettava, että neuvosto antoi ensimmäiset pysyttämistoimet samalla perusteella kuin se, jolla oikeutettiin alkuperäisten toimien antaminen, ja että se tukeutui ensimmäiseen todistusaineistoon ilman, että kantajan osalta otettiin huomioon uusia seikkoja.

300 Lisäksi kolmannen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, ettei neuvosto tehnyt arviointivirhettä, kun se katsoi ensimmäisten pysyttämistoimien antamisajankohtana, että Ukrainan tilanne oli edelleen vakava ja että kantaja täytti i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetetut edellytykset.

301 Näin ollen kantaja ei voi pätevästi väittää, että neuvosto laiminlöi uudelleentarkastelua koskevan velvollisuutensa ennen ensimmäisten pysyttämistoimien antamista.

– *Toiset pysyttämistoimet*

302 Kantaja väittää, että neuvosto ei ennen toisten pysyttämistoimien antamista tarkastellut uudelleen sitä, oliko peruste, jonka nojalla kantajan nimi oli merkitty kyseessä oleviin luetteloihin, edelleen asianmukainen, eikä ottanut huomioon kantajan esittämiä huomautuksia, mikä on päätöksen 2014/145 3 artiklan 3 kohdan ja asetuksen N:o 269/2014 14 artiklan 3 kohdan vastaista. Kantaja väittää selittäneensä 1.11.2023 esittämässään uudelleentarkastelupyynnössä selvästi, että koska neuvosto oli ymmärtänyt väärin Venäjän lupajärjestelmän, se oli virheellisesti soveltanut i alakohdassa vahvistettua kriteeriä, sekä osoittaneensa, ettei kyseistä kriteeriä sovelleta siihen.

303 Kantaja toteaa, että neuvosto ainoastaan ilmoitti 13.3.2024 päivätyssä kirjeessään, ettei se voi hyväksyä kantajan i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä esittämää tulkintaa, keskustelematta siitä tämän enempää ja selittämättä asiaa tarkemmin. Neuvosto ei ottanut huomioon tiettyä kantajaa koskevaa todistetta eli sellaista Ready Ratios -tietokannan otetta, joka osoitti, ettei kantajalla ole minkäänlaista FSB:n lupaa. Kantaja väittää, että jos neuvosto olisi tutkinut kantajan toimittamat tiedot ja tarkastellut päätöstään uudelleen, se ei olisi pysyttänyt kantajan nimeä kyseessä olevissa luetteloissa.

304 Päätöksen 2014/145 3 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen N:o 269/2014 14 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos huomautuksia tehdään tai jos esitetään olennaista uutta näyttöä, neuvosto tarkastelee päätöstään uudelleen ja ilmoittaa asiasta asianomaiselle luonnolliselle henkilölle, oikeushenkilölle, yhteisölle tai elimelle.”

305 Tilanteessa, jossa asianomainen henkilö tai yhteisö esittää huomautuksia perusteista, unionin toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti huomautukset ja niihin mahdollisesti lisätyt syyttömyyttä tukevat seikat huomioiden, ovatko esitetyt perusteet perusteltuja (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 114 kohta ja tuomio 6.6.2018, Arbuzov v. neuvosto, T-258/17, EU:T:2018:331, 61 kohta).

306 Vaikka puolustautumisoikeuksien ja kuulluksi tulemisen oikeuden kunnioittaminen edellyttää, että unionin toimielimet antavat kielteisen toimen kohteena olleelle henkilölle mahdollisuuden esittää tehokkaasti kantansa, toimielimiä ei voida vaatia yhtymään tähän kantaan (tuomio 27.9.2018, Ezz ym. v. neuvosto, T-288/15, EU:T:2018:619, 330 kohta ja tuomio 11.9.2024, Mordashova v. neuvosto, T-497/22, ei julkaistu, EU:T:2024:604, 70 kohta).

307 Näin ollen pelkästään se, että neuvosto ei ole todennut luetteloon merkitsemisen jatkamista perusteettomaksi eikä edes pitänyt tarpeellisena suorittaa tarkistuksia kantajan huomautusten perusteella, ei voi merkitä sitä, ettei kyseisiä huomautuksia ole otettu huomioon (tuomio 11.9.2024, Mordashova v. neuvosto, T-497/22, ei julkaistu, EU:T:2024:604, 71 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 27.9.2018, Ezz ym. v. neuvosto, T-288/15, EU:T:2018:619, 331 kohta).

308 Neuvostolla ei myöskään ole velvollisuutta vastata kyseessä olevan henkilön tai yhteisön esittämiin huomautuksiin ennen aiottujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista (tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 92 kohta ja tuomio 11.9.2024, Mordashova v. neuvosto, T-497/22, ei julkaistu, EU:T:2024:604, 72 kohta).

309 Käsiteltävässä asiassa virallisessa lehdessä 14.9.2023 julkaistussa ilmoituksessa, joka mainittiin edellä 13 kohdassa, ilmoitettiin ensimmäisillä pysyttämistoimilla määrättyjen rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleville henkilöille ja yhteisöille, että ne voivat viimeistään 2.11.2023 esittää neuvostolle pyynnön, että tämä tarkastelisi uudelleen päätöstään niiden nimien merkitsemisestä kyseisten toimien liitteissä oleviin luetteloihin. Lisäksi neuvosto toimitti 31.10.2023 kantajan pyynnöstä uudelleen jäljennöksen ensimmäisestä todistusaineistosta ja esitti toisen todistusaineiston. Kantaja esitti 1.11.2023 neuvostolle pyynnön, että neuvosto tarkastelisi uudelleen päätöstään sen nimen pysyttämisestä kyseessä olevissa luetteloissa ensimmäisillä pysyttämistoimilla.

310 Neuvosto vastasi kantajan huomautuksiin 13.3.2024 päivätyllä kirjeellä ja hylkäsi sen esittämän uudelleentarkastelupyynnön. Neuvosto lähinnä totesi, että kantajan huomautukset, jotka koskivat i alakohdassa vahvistetun kriteerin tulkintaa ja sitä, ettei kantajalla ole FSB:n lupaa, olivat täysin samanlaiset kuin kantajan käsiteltävän kanteen yhteydessä esittämät perustelut, ja viittasi vastineessa esittämiinsä perusteluihin. Neuvosto myös vahvisti ensimmäisestä todistusaineistosta ilmenevän, että kantajalla yhteisönä oli FSB:n lupa.

311 Edellä 306 ja 307 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella on näin ollen katsottava, että kantaja väittää virheellisesti, että neuvosto laiminlöi velvollisuutensa tarkastella uudelleen kantajan tilannetta ennen toisten pysyttämistoimien antamista.

312 Lisäksi edellä 308 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, ettei kantaja voi pätevästi arvostella neuvostoa siitä, ettei tämä ryhtynyt keskustelemaan tarkemmin i alakohdassa vahvistetun kriteerin tulkinnasta sekä lausumista, joita kantajan vastauksen liitteessä olevassa

asiantuntijaraportissa esitettiin valtionsalaisuuksiin liittyvistä luvista. Tältä osin on todettava, että kantaja ei ollut toimittanut tätä asiantuntijaraporttia, joka on päivätty 7.2.2024, 1.11.2023 esittämänsä ensimmäisen uudelleentarkastelupyynnön tueksi.

*– Kolmannet pysyttämistoimet*

313 Kantaja väittää, että neuvosto laiminlöi velvollisuutensa tarkastella ennen kolmansien pysyttämistoimien antamista asianmukaisesti päätöstään pysyttää kantajan nimi kyseessä olevissa luetteloissa etenkin, kun se myöntää kyseisissä toimissa esittämässään muutetussa luetteloon merkitsemisen perusteessa, ettei kantajalla ole FSB:n lupaa ja ettei kantaja siten täytä i alakohdassa vahvistetussa kriteerissä asetettuja edellytyksiä. Kantaja toteaa, että neuvosto pitäytyi 13.9.2024 päivätyssä kirjeessään kannassa, jonka mukaan FSB:n luvan hallussaolon ja Venäjän turvallisuuspalvelun toimintaan osallistumisen välillä on yhteys, kantajan toimittamista lukuisista todisteista ja selityksistä huolimatta.

314 On todettava, että virallisessa lehdessä 13.3.2024 julkaistussa ilmoituksessa, joka mainittiin edellä 18 kohdassa, ilmoitettiin toisilla pysyttämistoimilla määrättyjen rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleville henkilöille ja yhteisöille, että ne voivat viimeistään 3.6.2024 esittää neuvostolle pyynnön, että tämä tarkastelisi uudelleen päätöstään, jolla niiden nimet oli merkitty mainittujen toimien liitteessä oleviin luetteloihin. Kantaja pyysi 31.5.2024 neuvostoa tarkastelemaan uudelleen päätöstään, jolla sen nimi oli pysytetty kyseessä olevissa luetteloissa toisilla pysyttämistoimilla.

315 Neuvosto ilmoitti 16.7.2024 kantajalle aikomuksestaan pysyttää tämän nimi kyseessä olevissa luetteloissa muutettujen perustelujen nojalla ja toimitti kantajalle kolmannen todistusaineiston. Kantaja esitti 31.7.2024 neuvostolle huomautuksensa tämän aikomuksesta pysyttää kantajan nimi kyseessä olevissa luetteloissa muutettujen perustelujen nojalla.

316 Neuvosto vastasi kantajan 31.5.2024 ja 31.7.2024 päivätyissä kirjeissään esittämiin huomautuksiin 13.9.2024 päivätyllä kirjeellä ja hylkäsi sen esittämän uudelleentarkastelupyynnön. Neuvosto totesi, että muutetuista perusteluista ilmenee kanta, joka neuvostolla on ollut alkuperäisten toimien antamisesta lähtien, eli se, että kantaja ja sen tytäryhtiö Pozitiv Tecknolodzhiz muodostavat yhden yhteisön ja että ensin mainitulla on katsottava olevan FSB:n lupa sen vuoksi, että jälkimmäiselle on myönnetty tämä lupa. Neuvosto totesi kolmannen todistusaineiston sisältävän riittävästi todisteita siitä, että Pozitiv Tecknolodzhizilla on FSB:n lupa. Se viittasi nyt käsiteltävän kanteen yhteydessä esittämiinsä perusteluihin ja korosti nojautuneensa lukuisiin todisteisiin tukeakseen arviotaan, jonka mukaan Venäjän tietotekniikka-alalla toimivat yhteisöt, joilla on FSB:n lupa, voidaan de facto mobilisoida tukemaan Venäjän turvallisuuspalvelua, ja täsmensi, ettei kantaja ole esittänyt todisteita, jotka kyseenalaistaisivat tämän arvion.

317 Edellä 306 ja 307 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella kantaja väittää näin ollen virheellisesti, että neuvosto on laiminlyönyt velvollisuutensa tarkastella kantajan tilannetta uudelleen ennen kolmansien pysyttämistoimien antamista ja loukannut kantajan oikeutta tulla kuulluksi.

318 Edellä esitetystä seuraa, että neuvosto on täyttänyt yhtäältä velvollisuutensa tarkastella kantajan tilannetta uudelleen sen määrittämiseksi, onko kantajaan kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä syytä jatkaa, ja toisaalta velvollisuutensa kunnioittaa kantajan oikeutta tulla kuulluksi pysyttämistoimien antamiseen johtaneissa menettelyissä.

319 Näin ollen toinen osa ja näin ollen neljäs kanneperuste on hylättävä.

320 Edellä esitetyn perusteella kanne on kokonaisuudessaan hylättävä.

**Oikeudenkäyntikulut**

321 Työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

322 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

323 Koska kantaja on hävinnyt asian, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan neuvoston kulut tämän vaatimusten mukaisesti. Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Kanne hylätään.**

**2) Positive Group PAO vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Euroopan unionin neuvoston oikeudenkäyntikulut.**

**3) Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Kornezov De Baere Petrlík

Kecsmár Kingston

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä syyskuuta 2025.

Allekirjoitukset